

МИХАИЛ ГЕРЧИК

ЛЕТИ, ИКАР!

Превод от руски: [Неизвестен], 1960

chitanka.info

„Човечеството няма да остане вечно на Земята...

Планетата е люлка на разума, но не може вечно да се живее в люлка.“

Константин
Едуардович Циолковски

ГЛАВА ПЪРВА

КАТАСТРОФАТА • ТЪРСЕНИЯ И НАДЕЖДИ • ТРАГЕДИЯТА НА ПЛАНЕТАТА МАРС • ОТКРИТИЕТО НА
ВИКТОР СЕРГЕЕВ • КОРАБИ ЛЕТЯТ КЪМ СИРАСКОЛИЯ • ЩУРМ ПРЕЗ „ЗОНАТА НА
НЕПРИСТЪПНОСТТА“ • ПРОБУЖДАНЕ

Големият хронометър на централния пулт за управление отмери двадесет и първия час от оня миг, когато изгубилият управление първокласен междугалактически фотонен звездолет „Малахит“ започна да блуждае в безкрайните простори на вселената. Съвършените астронавигационни прибори в щурманската кабина чертаеха върху картата на звездното небе сложната крива линия на маршрута. Скоростта на кораба рязко падаше.

Андрей Дмитриевич Ожегов, командир на звездолета, вече двадесет и един часа не бе откъсвал възпалените си очи от полусферическия екран на локатора за далечно наблюдение. Всеки път, когато на черното кадифено поле се появяваше огнена точка, в кабината се чуваше рязък тревожен звън, придружен от сухо трещене. Това показваше, че свръхскоростната електронна изчислителна машина, съединена с локатора, пресмяташе траекторията на движещото се срещу кораба космическо тяло.

Шест звъна, шест огнени точки, които пресякоха екрана на локатора през двадесетте часа, говореха за това, че „Малахит“ се намира в зоната на гъсти метеоритни потоци.

Върху наклонения пулт, пред който седеше Ожегов, заиграха разноцветните стрелки на безчислените прибори. Командирът на кораба ги погледна и облекчено въздъхна: изчисленията, направени с голямо напрежение, показваха, че в близките осем часа „Малахит“ ще лети в свободно от космически тела пространство.

Катастрофата стана тогава, когато най-малко я очакваха. „Малахит“ премина „зоната на непристъпността“ и се готвеше да извърши последния си скок към двойната четиринадесета звезда от съзвездието Омега. Ожегов вече се готвеше да повика из сектора на главния двигател Кирилов и Соколов, за да отпразнуват заедно

забележителната си победа над космоса, когато страшен взрив тласка кораба напред и командирът, повален внезапно от възникналата тежест, заслепен от пламъка, блеснал върху екрана на локатора, изгуби съзнание.

Когато Ожегов се съвзе, „Малахит“ вече с нищо не напомняше могъщия кораб; сега той представляваше многотонно металическо вретено, което силата на инерцията носеше из незнайните простори.

Андрей Дмитриевич се отпусна в хидравлическото кресло и впи дълги възловати пръсти в преждевременно посивелите си коси. Но нали преминаха „зоната на непристъпността“! От времето на първия съветски изкуствен спътник на Земята, който бе пуснат на 4 октомври 1957 година, до старта на „Малахит“ изминаха 932 години. Преминаването през „зоната на непристъпността“ беше велика победа на човечеството над непроницаемия мрак на вселената. Девет века хората вървяха към нея през най-тежките изпитания и изведнъж други неразгадани сили на космоса им преградиха пътя.

... Те бяха четирима в този звездолет — връх на инженерския гений. Четирима души и хиляди сложни машини и прибори, които трябваше да им помогнат да проникнат в неизмеримите простори на космоса.

Широкоплещестият синеок великан Ожегов — командир на кораба и астронавигатор; пъргавият, подвижен като живак астробиолог и лекар Крилов; суровият и винаги съсредоточен и замислен Соколов — инженер-механик на електронни машини и двигатели, и дванадесетгодишният син на командира Икар, който в корабния списък се числеше като оператор със снимачните апарати, но охотно помагаше с каквото може на всички членове от екипажа. Те летяха към планетата Сирасколия — най-голямата от четирите планети на двойната четиринадесета звезда от съзвездие Омега, разположено в глухата далечина на спиралното отклонение К-12-8 от нашата галактика.

Повече от сто години пътуваше лъчът на двойната звезда, за да измине чудовищното разстояние от тридесет парсека^[1] и да стигне до Земята. „Малахит“ трябваше да извърши това пътешествие за 11 зависими^[2] години. Той беше третият звездолет, който правеше опит да влезе в района на двойната звезда и ето, както първите два, претърпя неуспех.

... Почти хилядолетният път на победи и поражения бавно премина пред уморените очи на Ожегов.

По-малко от четвърт век след пускането на първия изкуствен спътник планетолеът „СССР-1“ кацна на Луната. В 1992 година хората вече достигнаха Марс. В средата на ХХІ век йонните планетолети на земляните обходиха всички планети на слънчевата система.

С трепет следяха хората екраните на своите телевизори в очакване на първите съобщения от междупланетните пътешественици. Човешкото въображение, разпалено от стотиците фантастични романи и научни хипотези, рисуваше причудливи картини от живота на другите планети, от срещите с хора от други светове.

И тези съобщения дойдоха. Мъртвите пейзажи на Луната — островърхите планини, студените долини, гигантските кратери на вулканите, „моретата“, пълни вместо с вода с космически прах, зеещите пукнатини — тоя безмълвен и страшен в своята неподвижност свят, отразен в телевизионните екрани, плашеше хората. А после се заредиха други картини и те накараха цялата Земя да потрепери от ужас.

Планетолеът „Мълния“ летеше в спирала около Марс и неговите предаватели изпратиха на Земята разказ за страшната трагедия, сполетяла преди много векове тая планета, за загиването на нейната цивилизация. Хората видяха опожарена почва, покрита с плътен слой радиоактивна пепел. Руини на изумителни дворци, оплетени във възли от металически конструкции, гигантски канали, затрупани с пръст, морета, в които радиоактивните лъчи са убили даже и бактериите — всичко това говореше за страшната война, станала самоубийствена за марсианите.

Болката и отчаянието, обхванали земляните, които видяха победата на смъртта над живота, бяха сменени от безмерната радост, че ние спасихме своята прекрасна, цветуща планета от такава гибел, че трагедията на Марс никога няма да се повтори на Земята.

Търсенето на разумни същества и висши форми на живот по другите планети продължи. Но то завърши неуспешно. На Венера поради отсъствието на свободен кислород и поради голямото количество на енергия, която планетата получава от Слънцето,

животът бе представен само от лишеи и мъхове и най-прости микроби и бактерии, които учените успяха да открият в полярните области.

Да се намерят хора на далечните планети — Юпитер, Уран и Нептун — никой не бе очаквал. Вечен студ и мрак царяха в тези страшни светове, непознаващи ласката на слънчевите лъчи, тихия полъх на вятъра, лекия плясък на вълната...

Но слънчевата система беше само мъничко островче в безграничните простори на вселената. Някъде там зад десетки и стотици парсека път лежаха „архипелази“ от системи, подобни на слънчевата. И не на една, а на стотици планети се развиваше живот, близък до живота на Земята, а някъде дори достигнал много по-напред. И хората устремиха своя взор към тези светове. Да се срещнат с тях, които ги населяват, да установят с тях постоянна връзка — това бе най-великата мечта още в първия век на комунистическата ера. А сега бе изминал Деветият век, но хората, както и по-рано, бяха далече от своята мечта...

Ожегов включи локатора. Той трябваше да осъществи тая мечта, а сега тя се отдалечаваше за цял земен век. Но все едно, каквото и да се случи, тя няма да умре. Сергеев не може да се лъже: на Сирасколия трябва да има живот.

... В 2541 година младият учен, главен астроном на лунната обсерватория Виктор Сергеев, пръв се зае с изучаването на звездната система Омега. Мощните електронни телескопи, бързодействащата изчислителна апаратура, които бяха построени в лунната обсерватория, му помогнаха да установи, че шест от седемдесет и двете звезди на съзвездието Омега имат свои планетни системи.

Особено внимание Сергеев обърна на планетната система на двойната четиринадесета звезда. По пътя на изчисленията той доказа, че тая система се състои от четири планети, които се въртят около своето слънце — двойна звезда. Едната от тези планети по своята физическа характеристика и по положението си в системата на двойната звезда се приближава до положението на Земята в слънчевата система. Виктор я нарече Сирасколия, което значи Надежда.

Като обобщил данните на наблюденията и изчисленията, астрономът направи извод, че на Сирасколия силата на тежестта, атмосферното налягане и температурата са почти такива, както и на Земята. А това значи, че на планетата има всички условия за

появяването на живи същества, подобни на човека, още повече, че Сирасколия превъзхожда по възраст Земята.

Откритието на астронома Сергеев събуди у земляните огромен интерес.

Петдесет години по-късно, 2591 година, бе направен първият опит за достигане на Сирасколия. Йонният звездолет „Надежда“ стартира от космодрума на Луната. Експедицията бе възглавена от Виктор Петрович Сергеев.

Повече от сто години мощните радиоприематели и телескопи на Земята стояха напразно насочени към небето. Повече от сто години Земята напразно изпращаше радиосигнали, за да дири своите смели синове. „Надежда“ безследно изчезна в черните простори на вселената.

Но човечеството не губеше вяра, че ще достигне до Сирасколия. За сто години науката и техниката на Земята извършиха гигантски скок напред. В 2709 година към Сирасколия тръгна втора експедиция. И пак звездолетът и неговият екипаж не се върнаха у дома.

Шест години Ожегов се бори, за да получи разрешение за трета експедиция. Шест години борба...

Както и очакваше Ожегов, пътят към Сирасколия бе затворен от необикновено гъсто натрупване на късове от някакви неизвестни планети, разрушени в резултат на сложни химически и физически процеси, станали преди милиарди години в техните недра. Тези късове заемаха площ от стотици светлинни години, летяха в сложна вихрена спирала с огромна скорост и имаха чудовищна притегателна сила.

Причината за гибелта на „Надежда“ и „Лъч“ беше открита. Попаднали в гравитационното поле (поле на притеглянето), корабите не можеха да се измъкнат от пленническите вериги на „зоната на непристъпността“, както Икар нарече това натрупване на отломъчна материя. Потокът от планетни късчета мигновено е разрушил обшивката на корабите, превърнал ги е в най-дребни частици космически прах, като не е дал възможност на космонавтите дори да изпратят радиограма за сполетялото ги бедствие.

Не много сложните пресмятания показваха, че даже и такъв кораб като „Малахит“ не може да мине през „зоната на непристъпността“.

Дванадесет дни Ожегов търсеше проход. Звездолетът като гигантска риба-вретено пълзеше в черния океан на космоса, изследвайки с високочувствителните си прибори неговите простори. Фотонният двигател, изнесен далече назад, за да предпази екипажа от пагубното действие на излъчванията и съединен с кораба посредством тръба-тунел, му придаваше фантастична форма.

В края на дванадесетото денонощие, когато Ожегов вече започна да се колебае дали да продължи търсенето, защото борейки се с колосалното притегляне на „зоната на непристъпността“, „Малахит“ изразходваше много гориво, радиолокационните прибори отбелязаха границата на преминаване от областта на твърдите частици в областта на газообразните. В квадрата Алфа–217 Ожегов даде заповед да приготвят „Малахит“ за пробив.

Крилов и Соколов отидоха в сектора на главния двигател. Въпреки указанията на приборите, че обшивката на „Малахит“ ще издържи налягането и температурата на газовете, а двигателите ще преодолее силата на притеглянето, членовете на екипажа разбраха, че всичко трябва отново да се провери, че борбата ще бъде тежка и напрегната.

Как не моли Икар баща си за разрешение да остане в штурманската кабина, докато „Малахит“ премине през нажежения вихрен поток! Ожегов беше неумолим. Покорявайки се на неговия ласкав, но твърд поглед, Икар покорно легна в хидравлическото легло, глътна една таблетка за сън и след няколко секунди заспа.

„Малахит“ се връза в „зоната на непристъпността“.

Мощният светец поток разтърси корпуса на кораба. Стрелките на приборите, които отбелязваха трептенията, се плъзнаха нагоре. Но металът издържа. Ожегов включи всички хладилни устройства, за да намали бързо покачващата се температура, и той успя, макар че понякога горещината в кабината достигаше до 50–60 градуса.

... Те бяха четирима в „Малахит“ и корабът за 2 часа и 17 минути премина „зоната на непристъпността“. Взривът избухна, когато звездолетът вече излизаше на свободен космически простор и започна да забавя хода си. Изглежда, че огромната температура бе предизвикала прегряване в главния двигател и бе изменила атомната структура на метала. Отражателите бяха започнали да се топят. Кой

знае по какви причини, механическите работи не бяха успели да ги заменят с нови.

... Върху пулта тревожно зачука уредът, който контролираше запасите на енергия в аварийните батерии. Андрей Дмитриевич равнодушно погледна към него. Още тридесет и пет часа аварийните батерии ще подхранват с енергия приборите, ще доставят въздух, ще поддържат температурата в кабината. А после...

Ожегов решително стана от креслото. Не! Да се мисли за смъртта е рано. Тридесет и пет часа — това е време, в което трябва да се мисли за живота. Първо трябва да се прегледат останките на кораба. От вредни излъчвания вече няма опасност.

Стъпвайки тихо по мекия мъхнат килим, който застилаше пода на кабината, Ожегов приближи до креслото, в което сладко спеше Икар, и внимателно сложи ръка на рамото му.

— Ставай, синко — не много високо каза той.

[1] Парсек — единица за измерване на звездните разстояния, равна на 3.26 от светлинната година. ↑

[2] Зависимо време, което зависи от скоростта на кораба. По теорията за относителността при скорост по-голяма от скоростта на светлината (субсветлинна скорост), времето в движещия се предмет (звездолет) става много по-кратко, отколкото времето, което протича за наблюдателя, останал на Земята, тъй като той е неподвижен по отношение на летящия предмет (звездолет). ↑

ГЛАВА ВТОРА

БАЩА И СИН • ПРЕГЛЕД НА ЗВЕЗДОЛЕТА • ЗВЕЗДА, ЗАПАЛЕНА ОТ „МАЛАХИТ“ • ПОДВИГЪТ НА КРИЛОВ И СОКОЛОВ • ОЖЕГОВ ТЪРСИ РАЗРЕШЕНИЕТО

Икар веднага отвори очи. Автоматичните скоби, които го придържаха към креслото, се отвориха и той скочи на крака.

Икар беше невисок, набит здравеняк с порозовяло от съня лице. Той много приличаше на баща си, бе също така пълен, със залято от лек загар чело, с неспокойни сини очи, с правилен нос. Меките, с цвят на слама коси покриваха главата му като с гъста паяжинна мрежа. Той беше обут в къси панталони и облечен в куртка с къси ръкави, много удобна, защото на нея имаше множество джобове. Леките сандали допълваха цялото му облекло.

Ожегов със скрита нежност огледа своя син. Ето вече повече от пет години Икар делеше с него радостите и трудностите в живота на астролетеца и едва сега Андрей Дмитриевич съжали, че взе сина си в това опасно пътешествие. А имаше ли друг изход? Гъстите вежди на Ожегов се събраха над носа и той отрицателно поклати глава: не, нямаше друг изход. Разбира се, за момчето беше по-добре да остане на Земята, да ходи на училище заедно със своите връстници и само когато закрепне физически и се изучи добре, да тръгне по пътя на покорителите на междוזвездните простори. Но от тоя ден, когато, предотвратявайки взрива на атомния реактор и спасявайки стотици хора, загина неговата майка, Икар не можеше да живее нито ден без своя баща.

Съветът за покоряване на космоса, като взе под внимание големите заслуги на Ожегов, му разреши да вземе Икар със себе си. Икар растеше смело и не по възрастта си умно момче. Окръжен от най-сложни механизми и прибори, той изпитателно се вглеждаше в тях и незабележимо усвояваше основите в науката за звездоплаването. Разпален, нетърпелив, живеещ сред хората, чиито имена на Земята станаха легендарни, той пиеше жадно знания, учеше се на издръжливост, мъжество, точно пресмятане.

От старта на „Малахит“ минаваше пета година. Гледайки своя син, Ожегов с мека усмивка си помисли за това, че ако Икар беше останал на Земята, той сега щеше да бъде не дванадесетгодишно момче, а петдесетгодишен мъж — защото на Земята от времето на отлитането на „Малахит“ досега бяха изминали повече от четиридесет години и синът щеше да бъде по-стар от своя баща. С пилотите на фотонните кораби такива неща се случваха неведнъж.

— Ти ме събуди, татко. Минахме ли вече „зоната на непристъпността“? — прекъсна неговите мисли Икар.

Ожегов мълчаливо кимна и се обърна към картата, където огнена пунктирана линия бележеше пътя на „Малахит“.

Икар проследи неговия поглед и го обхвана предчувствие за беда. Прекарал половината от своя живот заедно с баща си на космическите кораби, той знаеше, че звездолетът, който се движи със скорост, много по-голяма от скоростта на светлината (а точно такава трябваше да бъде и скоростта на „Малахит“, изтръгнал се от пленничеството на раздробените планетни частици), може да лети само по права линия. Лъчът на светлината не признава никакви отклонения в своя път. На картата се очертаваше огнена, начупена крива и тя безмълвно показва на Икар, че „Малахит“ се движи с незначителна скорост. Иначе те нямаше да издържат налягането, което възниква при най-малките отклонения на кораба от курса.

Момчето хвана баща си за ръка и впи в него очакваш поглед. Продължавайки разглеждането на картата, Ожегов сурово каза:

— Да, момчето ми, катастрофа. И както изглежда — сериозна!

Той с няколко думи разказа на Икар защо по негово мнение е станала катастрофата.

— Сега ние ще излезем да разгледаме останките от „Малахит“ — каза той, без да пуца ръката на Икар от своите големи длани. — Порано това не беше възможно. Уредите показваха, че ние влачим след себе си като опашка жарките излъчвания, възникнали от избухването на двигателя и запасите от гориво. Нашите скафандри не биха могли да издържат. Сега радиацията съвсем намаля. Обличай се. Като се върнем, ще помислим какво трябва да правим по-нататък.

В изходната кабина те бързо облякоха скафандрите си, които бяха снабдени с носими радиостанции и малки реактивни двигатели за летене в безвъздушно пространство. Равномерно забръмчаха помпите,

изсмуквайки от изходната кабина въздуха, безшумно се отвори тежкия люк и по леката металическа стълбичка Икар и баща му излязоха на външната площадка.

Окръжаваше ги черна космическа нощ, гъста като туш. Някъде далече ярко блестяха звездите на Омега, също като скъпоценни камъни, забодени върху черно кадифе. Оттук те можеха да се наблюдават с невъоръжено око. Вляво се виеше насипаната с мънички звездички спирална мъглявина, отвеждаща към центъра на Галактиката. Светът на безмълвието, враждебният свят с температура на абсолютната нула^[1], се разстилаше наоколо на милиарди километри, сякаш гледаше в нямо изумление „Малахит“ — тая нищожна прашинка, запратена тук от силата и дързостта на човешкия гений.

Вниманието на Икар беше привлечено от една необикновена звезда, която гореше надалече. Тя трептеше с неравна, пулсираща светлина. От време на време от нея изригваха огнени вихри. В едно мигновение те като спирали се впиваха в небето, а след това безсилни падаха на звездата и разпръскваха фонтани от едри искри. Върху картата на звездното небе, която Икар погледна преди излизането от звездолета, тая звезда я нямаше.

— Каква е тая звезда, татко? — извика той в микрофона.

— Това е всичко, което остава от нашия двигател и запасите от гориво — чу момчето в наушниците глухия глас на баща си. — Сега там се извършва верижка ядрена реакция с огромна мощност.

Ожегов включи прожектора, закрепен на неговия скафандър. Широкият лъч изтръгна „Малахит“ из тъмнината на вечната нощ. И само защото помнеше, че Икар слуша всяка негова въздишка, той не изкрещя от болката, която го обхвана.

От силата на взрива шестдесетметровото съоръжение с височината на триетажно здание, в което се намираха главният и спомагателният двигател заедно със съединителната тръба, бяха отрязани като с бръснач. От кораба оставаха само помещението за екипажа, лабораториите, приборите — четиридесет и два метрова пура с височина девет метра и с венец от стърчащите ленти на разтопен и разкъсан метал.

Ожегов наблюдаваше потресен резултатите от катастрофата. Целият му опит на учен и инженер не можеше да му подсказва какви

сили бяха тласнали кораба в момента на взрива напред и го бяха спасили от пълна гибел. Обяснението можеше да бъде само едно: в последния момент преди взрива Крилов и Соколов, за да спасят Икар и баща му, бяха освободили автоматично двигателя от кораба и намалили хода на двигателя. Тоя миг е бил достатъчен, за да може „Малахит“ да се отдалечи на безопасно разстояние от центъра на взрива.

Енергията в резервните аварийни акумулатори оставаше съвсем малко. Ожегов изключи прожектора и влезе в отворения люк на изходната кабина. Без да промълви дума, Икар го последва.

[1] Температура на абсолютната нула — минус 273 градуса. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

В ЩУРМАНСКАТА КАБИНА • „АЗ НЯМА ДА ТЕ ОСТАВЯ!“ • „ЗВЕЗДИЧКА“ • НАДЕЖДАТА НА АСТРОНАВТИТЕ • ПЪТ С ДЪЛЖИНА ДЕСЕТ ГОДИНИ • ЖЕСТОКАТА ДУМА „ТРЯБВА!“ • ПРЕДИ ОТЛИТАНЕТО • „АЗ ЩЕ СЕ ВЪРНА, ТАТКО!“

Като седна в дълбокото въртящо се кресло до пулта за управление и набързо погледна в екрана на локатора, Ожегов посочи на Икар съседното кресло. Момчето седна внимателно на самото крайче и въпросително загледа баща си.

— След тридесет часа и двадесет и осем минути аварийните акумулатори ще спрат — спокойно, като за нещо съвсем обикновено, каза той. — Цялата енергия на „Малахит“ ще започне да се подхранва от хелиоелектростанцията. Тя улавя сега съвсем нищожно количество лъчи. Страхувам се, че тази енергия няма да стигне даже за да поддържа температурата на кораба и да привежда в действие приборите за изработка на кислород. Ако ние не замръзнем и не се задушим, „Малахит“ може да продължи своя свободен полет, докато не се блъсне в някой метеорит или не попадне в зоната на притеглянето на някоя звезда и не изгори в нея.

Бащата изпитателно погледна сина си.

— Изпратих радиograma на Земята. Ако тя не срещне никакви пречки, то приблизително след половин век хората ще узнаят подробностите по катастрофата. И тогава към Сирасколия ще полетят нови кораби.

— Но нас вече няма да ни има, татко! — едва чуто прошепна Икар.

— Не! Ние трябва да останем, момчето ми — уверено отвърна Андрей Дмитриевич. — Не зная какво ще стане с мене, но ти непременно трябва да оцелееш. Аз мечтах за Сирасколия през целия си живот и ако аз не успея, ти трябва да бъдеш сред първите, които ще я достигнат. За това ние с тебе ще трябва да се разделим, сине. „Звездичка“ ще те отнесе на Земята за шест-седем години. Ти ще

бъдеш там осем пъти по-рано, отколкото нашите радиосигнали ще достигнат до слънчевата система.

Синкава бледост заля лицето на Икар. Като изхвърлен от пружини, той скочи от креслото и стисна ръцете на баща си.

— Аз няма да те оставя! Чуваш ли! Аз не ще те оставя и не ще полетя със „Звездичка“ — задъхвайки се, шепнеше Икар и едри сълзи трепкаха в ъгълчетата на очите му. — Ако ние двамата не можем да се спасим, тогава ще загинем заедно.

Сдържайки вълнението си, Ожегов ласкаво погали сина си по главата.

— Да загинем — това е най-простото нещо, което можем да направим. Но ние трябва да живеем, непременно трябва да живеем, за да разкрием на хората тайната на „зоната на непристъпността“, за да поведем към Омега пак своите кораби. Повярвай ми, че и на мене не ми е леко да се разделя с тебе, но това е единственият изход. Ти ще доведеш тука нов звездолет и може би ние пак ще се срещнем, за да можем да завършим нашия полет. Бъди мъж, Икар. Земята те очаква. А тук, в космоса, ще те чакам аз!

Икар знаеше, че щом баща му заговори за „Звездичка“, това е единственият изход. Притиснал лице към неговите длани, той беззвучно плачеше, защото разбираше, че когато се върне от Земята с новия кораб и бъдат намерени останките на „Малахит“, баща му вече не ще е между живите.

„Звездичка“ беше дванадесетметровият конус на „Малахит“, автоматична аварийна ракета със самостоятелен двигател.

Запасът от енергия в ракетата трябваше да стигне само за първия тласък, който би й дал нужната траектория. По-нататък тя трябваше да се движи в свободен полет. В случай на катастрофа ракетата автоматически се отделяше от корпуса на кораба. След това един кибернетически робот трябваше да включи механизмите, да пресметне курса и да я отправи към Земята, където хората щяха да се запознаят с резултатите от работата на експедицията.

Да се използва двигателят на „Звездичка“ за „Малахит“ беше невъзможно. „Звездичка“ не беше определена и за спасяването на хора. В такива ракети строго е пресметнат всеки килограм тежест, всеки квадратен сантиметър площ. Пагубни биха били за пасажера и

радиоактивните излъчвания, които макар и в незначителна степен проникваха в нея през защитните приспособления.

Но все пак с помощта на сложни изчисления, направени с електронната машина, Ожегов разбра, че заедно с приборите в ракетата може да отлети и Икар и че ако го облече в непрopusкащ излъчванията скафандър, има надежда благополучно да достигне Земята. Затова трябваше да облекчи товара на ракетата с толкова, колкото би тежал Икар в скафандъра заедно с приборите за преработка и регулиране на въздуха. Това правеше около седемдесет килограма. Точно толкова тежи едното от трите автоматични оръдия, предназначени за унищожаване на метеоритите. От опита си с полета на „Малахит“ Ожегов знаеше, че двете оръдия са напълно достатъчни, защото вероятността за сблъскването на малката „Звездичка“ с метеорит в безбрежните простори на космоса бе нищожна.

Всичко това Андрей Дмитриевич обясни на потръпващия от вълнение Икар. Само в едно той го послъга: пътешествието на „Звездичка“ към Земята даже и при най-благоприятните условия, когато ракетата ни веднъж не би изменила своя курс, щеше да трае не шест, а десет-дванадесет години. Но Ожегов знаеше: ако открие това на Икар, той щеше да отнеме на момчето надеждата да спаси баща си — и всичко би било свършено — Икар никога нямаше да напусне „Малахит“.

— Дръж се, синко — каза Андрей Дмитриевич. — Запасите от енергия са към своя край, а ние имаме още много работа. Да не губим напразно време.

И като отстрани внимателно Икар, той излезе от командната кабина. Бързият лифт веднага го пренесе в носовия конус на кораба. Безшумно се отвори люкът и в светлината на ярките лампи Ожегов видя металическия блясък на приборите, гъсто преплетените жици, пулта, осеян с копчета и ръчки за управление.

Трябваше да се освободи място за Икар, да се направи някакво подобие на каюта и Ожегов пристъпи към работа. Загрижен, Икар мълчаливо му помагаше: носеше разглобените части в дъното на кораба.

Скоро каютата беше готова. Това бе правоъгълна ниша, широка седемдесет сантиметра, дълга два и висока един и половина метра. Като се стараше да не гледа сина си, Ожегов настани в каютата

хидравлическото кресло, защото Икар трябваше да прекара по-голямата част от пътя в сън, донесе микрофилми и любимите книги на момчето. Внимателно, без да бърза, той постави в контейнера документите на експедицията, корабния дневник, картите, негативите — всичко, което там, на Земята, щеше да помогне на хората, за да довършат неговото дело; регулира апаратите за въздух; зареди автомата с хранителни таблетки и пъкна в джоба на Икар кутийка с таблетки, в които имаше приспивателно вещество. Неговите движения бяха точни и отмерени и само по това, как потъмня лицето му, как рязко тупаха сините жилки на неговите скули, как конвулсивно преглъщаше от време на време сухата топка, заседнала в гърлото му, можеше да се разбере, че му е много тежко.

Сигналната червена лампичка на тавана трепна три пъти, предупреждавайки, че запасите от енергия в акумулаторите се привършват. Млечнобялата дневна светлина взе бавно да намалява и в ъглите започнаха да се образуват гъсти сенки. Ожегов помогна на Икар да облече тежкия скафандър.

Момчето вече не плачеше. Свикнал винаги и във всичко да вярва на баща си, Икар и сега повярва, че скоро ще се върне с нов кораб, който ще бъде сто пъти, не, хиляди пъти по-добър от „Малахит“. Той ще намери останките на „Малахит“ в космическата бездна и ще спаси баща си. А после те заедно ще направят курс до Сирасколия. А „Малахит“?... Корпуса на „Малахит“ те ще откарат на Земята и ще го поставят на най-големия площад в Москва като паметник на Крилов и Соколов и многото други герои, загинали в борбата за покоряване на междузвездните пространства.

Щракнаха ключалките на шлема и Икар влезе в каютата. Люкът бавно се затвори и момчето чу в наушниците гласа на баща си:

— Бъди мъж, сине — говореше Ожегов. — Помни: аз вярвам в тебе. Вярвам, че ти ще поведеш не един кораб на щурм през „зоната на непристъпността“, през всички трудности, които се падат на откривателя. Лети, Икар! Щастлив път, момчето ми!

— Прощавай, татко! — преглъщайки сълзите си, извика в микрофона Икар. — Аз ще се върна! Чуваш ли? Аз непременно ще се върна!

Ожегов натисна копчето и „Звездичка“, като се отдели от „Малахит“, който сега се превърна в металически цилиндър, започна

стремително да набира скорост. Известно време Ожегов, застанал до електронния телескоп, още виждаше ярката точка, която летеше в небето, а после тя сякаш се разтвори в мрака на космическата нощ. Той остана сам. Командирът нямаше вече нито екипаж, нито кораб...

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

САМОТА • ГОДИНИ, СЪБИТИЯ, ХОРА... • СРЕЩУ МЕЧТАТА • СТРЕМЕЖ ЗА СКОРОСТ • В ИМЕТО НА ЖИВОТА • „МАЛАХИТ“ ЗАГУБВА СКОРОСТ • ЗВЕЗДА ИЛИ ПЛАНЕТА?...

Олюлявайки се, Ожегов се върна в щурманската кабина и морно се отпусна в креслото. Почти всички източници на светлина угаснаха. Само малкото замаскирано таванче над пулта за управление едва осветяваше приборите. Корабът се подхранваше само от хелиоелектростанцията и Ожегов включи цялата енергия за локатора и за приборите, които регулираха въздуха и температурата на изолационната обшивка. С това като че ли неговата работа беше свършена. Оставаха наблюденията, но с тях Ожегов реши да се заеме по-късно.

Сега с всяка секунда Икар се отдалечаваше от него с близо сто хиляди километра. Ще долети ли той до Земята?

Ожегов почувствува лек хлад, като си и представи, че е на мястото на Икар. Десет-дванадесет години в самота! Какво щастие, че повечето от тия дълги години той ще прекара в сън. Автоматите ще поддържат неговия организъм с хранителни таблетки — те като грижливи бавачки ще следят всяко негово движение.

Дете в космоса... Ожегов си спомни своето детство. Той не бързаше. За пръв път в живота си имаше време да помисли за себе си, много време — и само смъртта можеше да прекрати хода на мислите му. Но за смъртта той се стараяше да не мисли.

... Колко отдавна беше това! Тиха улица в малкото градче на селскостопанската зона, едноетажен, въздушен дом, просторен двор, обрасъл с буйни акации и люляци, тънкото жужене на пчелите над цъфтящите ябълки... И той, светлокос, бронзов от слънцето и вятъра, в ръка с книгата на Циолковски „Изследване на световното пространство с реактивни прибори“, със замислен поглед изпраца леките сребристи облаци...

То беше чудно време, когато комунизмът навлизаше в деветия век, когато само в часовете по история можеше да се чуят разкази, че

някога всичко е било другояче. Земята, населена от човека, като скъп роден дом вече беше тясна за него и той все по-смело и по-смело проникваше в гълбините на света. В небето, на недостижима височина летяха по своите орбити десетки изкуствени спътници с различно назначение. Те носеха научна и радиотелевизионна апаратура и придвижиха безкрайно далече границите на човешките знания. На Луната и Марс, спазвайки строго разписанието, летяха рейсови ракети. Над Арктика и Антарктика грееха изкуствени слънца и разтапяха многокилометровата ледена броня...

И момчетата на тази тиха улица, както и на хиляди други улици по градове и села, приседнали до екраните на телевизорите, жадно гледаха лунните пейзажи, проникваха заедно с учените в огромните кратери на лунните вулкани, чертаеха планове за унищожаване радиацията и сътворяване на живота на Марс, бленуваха за междупланетни полети и други велики дела, достойни за тяхното велико време. И тогава, както и в далечната 1957 година, годината на първия изкуствен спътник, бъдещите космонавти майсторяха десетки ракети с най-причудливи конструкции, пълнеха ги с главички от кибритени клечки, стари киноленти или барут и те избухваха със „страшен“ грохот, като оставяха по дрехите на своите „изобретатели“ видими следи от катастрофите.

Но нищо не можеше да отклони Андрей и другите момчета от опитите. Физиката, химията, математиката станаха най-любимите предмети в училище и понякога даже на учителите беше мъчно да задоволят голямата любознателност на децата.

Андрей бе пръв ученик, гордост на своето училище-интернат. Той блестящо владееше точните науки, неговите лабораторни работи по атомна физика, термоядрени двигатели, радиотехника за свръхдалечна връзка учудваха опитни учители. На петнадесет години той с отличие завърши училището и като проявил склонност към техниката, бе изпратен в индустриалната зона в голям металургичен комбинат.

Ожегов беше 18-годишен, когато защити своята дипломна работа за званието инженер-металург, специалист по свръхздрави сплави за космически кораби. Неговите опити за изменение на атомната структура на металите привлече вниманието на най-големите учени, които се занимаваха със задачите на космонавтиката. Мечтата на

Андрей се осъществи — той бе извикан да работи и се учи в Междугалактическият институт.

... Години, събития, хора... Те се редят на невидимата лента на спомените и бавно минават пред погледа като страници на увлекателна книга.

Шест дълги години, увлечен от хипотезата на Сергеев за живот на Сирасколия, Ожегов създаваше своя проект за „Малахит“. Стотици учени самоотвержено му помагаша да разреши големите и малки задачи свързани със съоръженията на фотонния двигател, който би позволил на кораба да развие скорост макар и 260 километра в секунда...

... Веселите звуци на марша, които заляха кабината, накараха Ожегов да потрепне и прогониха спомените. Той включи локатора.

„Малахит“ навлизаше в зоната на мрачна мъглявост и бавно, но неотклонно губеше скорост. Стрелката на електронния измерител продължаваше да пада. Линията на маршрута върху картата се превръщаше в широка дъга.

Малкото петънце върху екрана на локатора обърна внимание на Ожегов. В този миг равномерно забръмча изчислителната машина, на матовия пулт се появи дълъг ред от цифри и Андрей Дмитриевич, изстинал от вълнение, включи аварийните задържащи парашути. Останките на „Малахит“ стремително бяха притегляни от някакво космическо тяло, скрито в дълбините на тъмната мъглявост.

... Безвъздушното пространство не представлява пълна празнота, както мислеха някога. В него има разредени газове и затова на „Малахит“ бяха направени задържащи движението устройства. Това бяха гигантски парашути от синтетична свръхздрава материя, които, улавяйки разредените газове, бавно намаляваха скоростта на кораба. Особено неоченими бяха те, когато корабът навлизаше в атмосферата.

„Малахит“ трепна. Скоростта му започна да намалява и след малко достигна до две хиляди километра в час. Подкрепян от парашутите, той започна да навлиза в атмосферата на неизвестна планета.

С помощта на мощния телескоп Ожегов разбра, че тази планета е изстинала преди милиони години. Засега това беше най-главното. Ожегов знаеше: ако „Малахит“ не изгори в нейната атмосфера, планетата ще му бъде надеждно пристанище за много години, докато

се появи в този район нова експедиция от Земята. Това бе по-добре, отколкото да броди из космоса, като рискува всеки миг да бъде унищожен от някакъв метеорит...

ГЛАВА ПЕТА

КЪМ ОРБИТАТА НА ВЕНЕРА • СРЕЩА СЪС ЗЕМЯТА • САМ С МЕТЕОРИТИТЕ • КЪМ „ПРОХОДА НА ОЖЕГОВ“ • СИГНАЛ ОТ КОСМОСА • ОЧИ, КОИТО УПРАВЛЯВАТ МАШИНИТЕ • УДАР • ВЪВ ВЛАСТТА НА НЕИЗВЕСТНОТО • ЧУЖДИЯТ ЗВЕЗДОЛЕТ

Икар бавно дойде в съзнание. Отначало пред очите му играеха оранжеви, виолетови и жълти кръгове. След това започна да усеща тъпи болни по цялото си тяло. Той неведнъж бе изпитвал такива болки и знаеше, че след няколко минути те ще преминат и ще бъдат заменени от чувството на силна умора, която скоро ще изчезне.

Но този път всичко беше другояче. На заточеното в тясната кабина момче се струваше, че е попаднало под многотонен парен чук: тънък комарен звън бръмчеше в ушите му, гореща мъка по баща му изгаряше неговия мозък.

Ето всичко: „Звездичка“ лети в посока към орбитата на Венера, водена от сложните машини. Тя няма да се отклони от курса, който ѝ даде бащата, и ако успее благополучно да мине през „зоната на непристъпността“, след шест години въздушните кораби на Земята може да приберат момчето. След шест светлинни години... И тогава Икар ще им предаде документите, които се намираха в „Звездичка“ и ще поведе нов кораб към четиринадесетата звезда от съзвездието Омега, до която баща му не успя да долети.

Да прекараш шест години сам в тая малка кабинка, където могат да се направят само три крачки на дължина и една крачка на ширина... Икар си спомни една старинна книга за затворниците в Петропавловската крепост, които се топели в тесните килии десетки години, и му стана страшно.

И изведнъж той чу песен. Тук, в космоса, на милиарди километра от Земята, силен мъжки глас пееше песен за смелите хора, прокарали път към звездите. Това беше любимата песен на баща му.

Икар се поизправи, изпълнен с дълбоко чувство на благодарност към баща си. Милият, славният татко! Толкова суров и едновременно ласкав, добър и отзивчив! Той е знаел колко тъжно ще бъде на Икар в

първите часове от пътя и помислил как да ги разнообрази. Сега по негова заповед кибернетичният робот бе включил телевизионния апарат, той сам бе подбрал програмата на предаванията, които някога двамата обичаха да гледат заедно...

Икар приближи към пулта за управление. Всички уреди работеха безукорно. Без да сваля скафандъра, момчето се настани в креслото и натисна копчето, монтирано на облегалката. Креслото се завъртя и Икар започна да гледа телевизионното предаване. Прието от Земята на изкуствения спътник-космодрум, предаването бе записано на магнетофонна лента и по желание можеше да оживява винаги на големия телевизионен екран.

Земята... Едри борове подпираха с върховете си небето, такова синьо, такова прозрачно, каквото може да бъде само на Земята. Величествени реки носеха своите води към морета и океани. Високите върхове бяха нахлупили снежни шапки. Шумяха златните вълни на пшениците...

Звъннаха в тясната кабина кремълските часовници, заблестяха неугасващите звезди на Кремъл. Момчето очарована гледаше към тях. В тоя миг Икар забрави, че е съвсем сам — дребна песъчинка в океана на вселената. Струваше му се, че редом с него седи баща му, че стиска с двете си мънички ръце неговата тежка ръка, че чува неговия глух, хриплив глас: „Лети, Икар! Ти трябва непременно да долетиш!“ За това говореха градовете и селата, пробягващи по телевизионния екран, музиката, която се лееше от високоговорителите, веселата дъга над езерото, обкръжена от зелената ограда на върбите и камъшите. Говореха за живота, който побеждава смъртта!

Икар загуби мярка за времето. Той гледаше и гледаше — нямаше сили да откъсне поглед от прекрасната картина на разцъфналата Земя.

Накрая се чу сухо щракване и екранът угасна. Високоговорителят произнесе с гласа на баща му:

— А сега, сине, взemi от таблетките, в които има приспивателно. Ти ще заспиш и ще се събудиш след шест години, когато „Звездичка“ приближи орбитата на Венера. Бъди мъж, Икар! Ти непременно трябва да долетиш!

Прехапал до кръв устните си, Икар мълчаливо гледаше във високоговорителя, скрит зад сивия метал на телевизионния апарат. Още една, макар и само една дума!

Но високоговорителят мълчеше.

Като преглътна, Икар извади из джоба на куртката си плоска кутийка и я отвори. В нея лежаха дванадесетте мънички топчета. Момчето поддържа топчетата в ръката си и ги прибра в кутийката...

„Звездичка“ приближаваше „зоната на непристъпността“. Ето върху екрана на локатора се появи нейният пръв вестител — метеорит. Електронната изчислителна машина мигновено пресметна неговата траектория и Икар го видя ясно в оптичския прицел на атомното оръдие. След това се раздаде залп и метеоритът изчезна.

За първи път, откак остана сам, Икар се разсмя. Винаги, когато страшните оръдия на звездолетите застрелваха космическите тела, изпречили се на техния път, това светлокосо момче не можеше да сдържа смеха си. Икар се смееше над страшните природни сили, които губеха в борбата с човешкия гений. В такива мигове, без сам да разбира, той се чувствуваше победител на космоса.

„Звездичка“ взимаше всяка секунда по сто хиляди километра и се носеше към „Прохода на Ожегов“. Така Икар нарече прохода „Алфа-217“ в „зоната на непристъпността“, по който баща му изведе звездолета „Малахит“... Икар нямаше какво да прави. Той отново извади кутийката с топчета и я подхвърли на дланта си. Да, трябваше да си легне да спи.

Рязко свистене като удар от бич стресна Икар. Той инстинктивно се обърна към телевизионния апарат. Свистенето означаваше, че той започва да приема някакви сигнали.

Сигнали от космоса? По какъв начин? Защо? Кой може да ги предава?

Но нямаше време да мисли за това. Върху телевизионния екран затрептя мътно петно. Всеки миг то ставаше все по-ясно и по-ясно. А след няколко минути от екрана, без да трепнат, гледаха в Икар две огромни очи. Само очи — навярно на някое неизвестно същество. Цветният екран прекрасно предаваше техния студен металически блясък, разширените от недоумение, черни като въглен, гледци и гъстата мрежа от кръвоносни жилки около тях. Тези очи нямаха нито ресници, нито вежди. Широко разтворени, те привличаха Икар като магнит към себе си.

Като закри в ужас лицето си с ръце, Икар се отмести към пулта за управление. Но чудните очи бърза огледаха кабината, намериха го и

го заставиха да се обърне. Те бяха господари в тая мъничка кабинка и Икар почувствува, че няма сили да им се противопостави. Той приближи до екрана и замря пред тях.

Няколко минути очите внимателно го изучаваха. Върху всеки сантиметър от кожата си той усещаше техния допир. Подчинявайки се на тяхната безмълвна заповед, Икар седна в креслото, после стана, наведе се, направи няколко движения, прилични на гимнастическо упражнение. Странният студен поглед го хипнотизираше, като го превърна в някакво опитно животно, което някой наблюдаваше през прозрачната, но непроницаема стена.

Накрая очите го оставиха на спокойствие. Като плъзнаха равнодушно поглед над главата му, те започнаха педя по педя да изучават кабината на „Звездичка“. Никъде не се спираха за дълго. Те огледаха всеки винт от пулта за управление, задържаха се на локатора и механизмите, които управляват оръдията за унищожаване на метеоритите и кометите, над електронните изчислителни машини, които поддържаха курса на кораба... Те разгледаха по-внимателно картата на звездното небе, монтирана върху въртящия се диск. На Икар, който преодоля уплахата си и внимателно следеше странните очи, проникнали в звездолета из космическите гъбини, се стори, че в тях се появи израз на интерес.

Очите на неизвестното същество прегледаха кораба доста бързо и изглежда, че останаха доволни. Те отново се насочиха към централния пулт за управление и Икар изведнъж забеляза как върху него затрептяха многоцветните лампички, показвайки, че „Звездичка“ забавя движението си и изменя своя курс. Тези тайнствени очи заповядваха не само на Икар, но и на машините. Машините, като се покоряваха на тяхната воля, започваха да вършат съвсем сложни действия.

Чувство на ненавист към страшното същество с чудните очи обхвана Икар. От къде на къде то ще командува чужд звездолет? Защо променя курса, повеждайки кораба по неизвестен маршрут? И накъде ще го води? Та нали това ще удължи пътешествието на Икар, ще забави срещата с баща му?

Като се възползува от това, че очите на неизвестното същество са приковани към пулта за управление, Икар рязко се спусна напред и обърна ръчната за превключване. И изведнъж екранът угасна. Сега, без

да губи секунда, трябваше да включи отново двигателите и да насочи кораба по предишния курс. Икар скочи към пулта за управление. Но страшен тласък, приличен на удар от електрически ток, го събори на пода...

Когато силната болка в тялото му премина, той видя, че телевизионният апарат отново е включен и студените черни очи, без да му обръщат внимание, продължават да командуват приборите върху пулта за управление. Стрелката ЕИС — електронен измерител на скоростта — непрекъснато падаше.

И потекоха уморителни часове в очакване. Те бяха необходими на тайнственото същество, за да спре кораба, като постепенно намаляваше неговата скорост. Очите, които командуваха пулта за управление, изглежда, че добре знаеха как се прави това.

Най-после стрелката ЕИС затрептя и замря на нула. Икар отново почувствува върху себе си тежкия поглед на страшните очи. Те станаха огромни, изпълниха целия екран на телевизора — тези спокойни, изучаващи очи на съществото, което се намираше в бездните на космоса. Те повдигнаха Икар от креслото и го заставиха да мине в изходната стаичка. Те проникнаха през нейните стени, заповядвайки на Икар да включи механическата ръчка за отвинтване на люка. Те го водеха по тесните стълбички и той не преставаше да чувствава тяхната сила даже и тогава, когато стъпи върху външната палуба на кораба.

И тогава момчето силно извика. Редом със „Звездичка“, като бавно се поклащаше и бляскаше с хладна, синя светлина в непрогледния мрак на космоса, стоеше огромен звездолет с непознато устройство. До него „Звездичка“ приличаше на дребна птичка.

Отворил уста от изумление, Икар гледаше кораба от неизвестна планета. Корабът приличаше на гигантско вретено, на което бяха прикачени три огромни кълба, оплетени в сложна мрежа от проводници. Кълбетата светеха с равна, нетрепкаща светлина, прилична на нежната синина от окъпаното в слънце пролетно небе. В долната част на „вретеното“ не се виждаха стабилизатори, които обикновено се поставят на фотонните ракети. Корабът завършваше с пресечени сребристи крила.

Повече Икар нищо не успя да види. В центъра на средното кълбо, което стоеше срещу „Звездичка“, зяпна черното отверстие на люк. От него като гъвкави пружини излетяха три дебели колкото

човешка ръка ленти, омотаха ръцете и краката му. След това последва силен тласък и изгубвайки под краката си борда на своя кораб, Икар полетя в бездната, осяяни с милиардите звезди на безконечно далечните галактики...

ГЛАВА ШЕСТА

СРЕЩА • ПРИЯТЕЛИ ИЛИ ВРАГОВЕ? • СЪВЕТЪТ НА ЕКСПЕДИЦИЯТА • ГЕНЕРАТОРИ ЗА БИОТОКОВЕ •
ЧОВЕК В БЕДА • АСТРОНОМЪТ СЕРГЕЕВ Е БИЛ ПРАВ

— Вдясно от нашия курс — космически кораб от неизвестен произход. Предполагаема скорост — сто хиляди километра в секунда. Направление — спиралната мъглявина НТ-13-121. Намира се на разстояние 28 милиона километра от нас...

Тези думи бяха произнесена от Нор Инд, щурмана на гравитационния звездолет „Ар“. Подхванати от мощните микрофони, те веднага бяха предадени из всички жилищни помещения и лаборатории на кораба. Върху телевизионния екран на главния локатор на звездолета, почти в центъра, можеше без труд да се различи малка блестяща точка, която стремително летеше към долния ъгъл. Сложните прибори, които наблюдаваха траекторията на „точката“, даваха изчерпателни сведения за нея. Това не беше нито астероид, нито метеорит, нито блуждаеща комета, а кораб, създаден от ръцете и мозъка на разумно същество.

Върху екраните във всички помещения на звездолета „Ар“ лумнаха червени лампички — сигнал за внимание, — а след тях израсна мощната фигура на Ед Алюа, началника на експедицията. Винаги съсредоточен и спокоен, сега той не скриваше своето вълнение.

Като заповяда на групата, която управляваше звездолета, да продължи наблюденията върху неизвестния кораб, той каза:

— Всички да останат на своите места. След няколко часа ние ще достигнем неизвестния кораб и вероятно ще се срещнем с жители на друга планета. Които и да са, щом тези същества са могли да проникнат в тия дълбини на космоса, значи те са наши братя по търсения и стремежи, значи те са хора. Ние трябва добре да се приготвим за тая среща. Тя може би няма да бъде продължителна. Заповядвам всички научни групи да подготвят картите, схемите, книгите, рисунките — всичко, което би помогнало на непознатите

същества да научат колкото е възможно повече за нас и за нашата планета.

— Да приготвим ли средствата за отбрана? — чу се в микрофона предпазливият глас на Нор Инд. — Този малък кораб може да ни атакува, Алюа. Ние не знаем намеренията на тия, които го управляват.

Командирът на звездолета отрицателно поклати глава.

— Не! Няма нужда да се приготвят средствата за отбрана — уверено отвърна той. — Хората, разкъсали веригите на притеглянето на своята планета, не могат да бъдат кръвожадни зверове. Те непременно трябва да бъдат миролюбиви, те трябва да жадуват за тази среща не по-малко, отколкото ние. Затова на работа, приятели!

Алюа млъкна и неговият образ изчезна от екраните. Напрегнато възбуждение обхвана екипажа на огромния звездолет. Хората така мечтаеха за тая среща, така дълго я чакаха! И сега от нея ги делиха само броени часове, само 28 милиона километра. При скоростта на „Ар“, равна на седем осми от абсолютната единица^[1], това беше нищожно разстояние, за което щяха да изгубят повече време при намаляване на скоростта, от колкото за достигането на малкия кораб.

В Залата на мъдростта — огромен кръгъл салон, чиито стени и купол се състояха от карти на звездното небе, Алюа събра Съвета на експедицията, за да обсъдят как да влязат във връзка с кораба от неизвестната планета.

— Бихме могли да използваме локатора — каза Нор. — Локатор или подобен на него прибор за наблюдаване на космическите тела трябва да има всеки звездолет. Като се приближим до космонавтите, те ще ни видят и ще спрат своя кораб.

Размисляйки, Алюа забарабани с пръсти по полираната маса.

— Предложението е добро, но при други обстоятелства — измервайки всяка своя дума, каза той. — Ясно е, че корабът се приближава към спиралната мъглявина и навярно ще навлезе в нея. Ние не можем да го последваме. В тази зона загинаха вече няколко наши звездолета. Корпусът на чуждия кораб вероятно е направен от много здрави сплави или пък екипажът му е открил проход през натрупаната там отломъчна материя. Ако има такъв проход, ние би трябвало да го изследваме с помощта на автоматични ракети, управлявани по радиото, и тогава да навлезем в него. Дотогава

чуждият звездолет ще отиде толкова далече, че ние никога не ще можем да го намерим в просторите на вселената.

Членовете на Съвета одобрително подкрепиха тези думи. Наистина за създаването на локационна връзка бе необходимо много време. Трябваше да се измисли нещо друго.

Думата поиска Ия, главната лекарка на експедицията, двадесет и три годишна девойка — известна специалистка в областта на биотоковете^[2]. Тя каза:

— Трябва да си послужим с биотоковете и да спрем кораба. Ние имаме голям опит в управлението на прибори от разстояние. Задачата ни се състои само в това — да разберем как се управлява корабът. Аз мисля, че колкото и да е сложно управлението му, Алюа ще се справи с него.

Алюа се усмихна. Той харесваше горещата разпаленост на младата лекарка. Идеята, която тя предложи, беше съвсем проста и най-лесно осъществима.

— А вярваш ли ти, че на съществата, които летят в кораба, ще се хареса някой непознат да изменя техния курс, да включва апаратите за спиране? До срещата с тях ние не ще можем да се обясним дори ако предположим, че те знаят нашия език. Ние не можем да използваме нашите машини за превеждане, които работят с биотокове, на толкова далечно разстояние. Тогава ние ще трябва не само да управляваме чуждите механизми, но ще се наложи сигурно да задържим членовете на експедицията по местата им, а това вече е насилие. Имаме ли право да постъпим така?

— Но нали правим това с добри намерения? — живо възрази Ия. — Мисля, че няма друг изход. Корабът се отдалечава. Нима ще се откажем от срещата, за която сме мечтали хилядилетия! — с дълбоко огорчение възкликна тя.

Членовете на Съвета се обърнаха към екрана на локатора. Да размислят повече нямаше време. И съзвездието от зелени светлинни, което затрептя върху пулта на масата, показа на командира, че членовете на Съвета приемат предложението на Ия.

„Ар“ стремително настигаше неизвестния звездолет. Накрая Нор съобщи, че разстоянието между корабите е толкова, че биотоковете вече могат да действуват. Високочувствителни прибори откриха, че на кораба има приемни и предавателни антени. Това беше достатъчно, за

да може погледът на Алюа да проникне в космическия кораб. Сложните генератори за биотокове можеха да увеличат силата над погледа му милиарди пъти и командирът на „Ар“ щеше да стане пълновластен господар в чуждия звездолет.

Настъпиха решаващите минути. Всички членове от екипажа на „Ар“ застинаха пред телевизионните апарати. Заедно с Алюа те щяха да видят тия, които уверено водеха своя кораб по път, известен само на тях.

Алюа приближи до някакъв прибор, от който като змии се виеха десетки гъвкави тръбички. Той седна в удобното кресло, облегна се и започна бързо да допира тръбичките до черепа си. Те мигновено прилепяха плътно към кожата, като запалваха върху екрана зелени, червени и жълти светлинки. Ия внимателно следеше светлинките и от време на време разменяше с Алюа кратки реплики.

Най-после главата на командира се оказа омотана в гъвкавите тръбички. Сякаш това не бе човек, а огромен паяк, оплетен в своята гъста паяжина. Ия превъртя ръчката и на екрана затрептя светъл кръг. Забръмчаха генераторите и скулите на Алюа изпъкнаха, очите му се разшириха, сякаш искаха да видят нещо невидимо, нещо, което ей сега ще застане пред него.

Изминаха няколко мъчителни секунди и екипажът на „Ар“ видя върху сребристия екран тясната кабина на звездолета и малък светлож човек, на когото бяха застинали пътечките на засъхнали сълзи.

Алюа мигновено се досети, че само някаква страшна катастрофа бе заставила човека да стои в тая кабина. Кой от хората би рискувал сам да се отпрати на такова пътешествие, което продължава с години, с десетилетия? Кой би тръгнал да щурмува космоса с толкова неудобен кораб, явно непредназначен за екипаж?

Той веднага реши да спре кораба, да вземе неговия пасажер и с помощта на кибернетичните преводачи, които работят с биоток, да узнае закъде лети, какво се е случило с него и ако е възможно, да му помогне. Ия започна да готви приборите, за да може, щом приемат човека на борда на „Ар“, да изследва каква атмосфера диша той, да унищожи бактериите. Те можеха да причинят на екипажа сериозни неприятности.

* * *

А Икар през това време не знаеше, че той е първият човек от Земята, който вижда как се оправдава гениалното предположение на астронома Виктор Сергеев. Икар не знаеше, че неизвестният космически кораб бе тръгнал от Сирасколия, не знаеше, че ще се срещне с хората, към чиято планета се бе насочил и загиналият „Малахит“.

[1] Абсолютна скорост — скоростта на светлината. Равна на триста хиляди километра в секунда. ↑

[2] Биоток — минимално количество електрически ток, съдържащо се в живите същества и предметите. ↑

ГЛАВА СЕДМА

СЪН ИЛИ ДЕЙСТВИТЕЛНОСТ • ХОРАТА ОТ НЕИЗВЕСТНАТА ПЛАНЕТА • ЗАДУХ • ГРИВНИТЕ • НА
ЕДИН ЕЗИК • ЗВЕЗДИ НА РОДНОТО НЕБЕ • ПРОХОД В КВАДРАТА АЛФА-217

Дали това не беше сън — един от тия странни сънища, които после дълго преследват човека?

... Голяма кръгла зала със сферически таван. Някъде там са скрити силни източници на светлина. Те са разположени така, че предметите в залата не хвърлят сянка. Впрочем в залата няма никакви предмети, ако не се смятат безчислените ръчки, бутончета и святкащите разноцветни прозорчета, които като килийки на пчелни медни пити покриват стените.

Сред залата стои голяма маса, прилична на снежнобял куб. Икар лежи на тази маса в своя скафандър, покрит с някакъв капак, толкова прозрачен, че не може да се види. Но момчето знае, че има такъв капак: той се опира о него с крака и с пръстите на ръцете.

Икар си спомня, че под такива капаци на земните звездолети поставяха малките зверчета и растения, които космонавтите носеха от другите планети за музея на вселената. Значи сам той сега е такъв експонат? Но за кого?

Той обръща глава и вижда устремени в него очи. Много очи, прилични на тия, които за първи път зърна на екрана на „Звездичка“. Но сега Икар не се страхува. Той може да разгледа стопаните на чудния кораб.

Това са хора. Само набитите мощни тела, големите глави с полегати чела и удължените, дълбоко хлътнали очи, които излъчват оная тайнствена енергия, ги отличават от земните хора. Шест души. Те са се склонили над капака, закриващ Икар, и за нещо оживено разговарят, като жестикулират рязко. Ето един от тях подава знак с ръка и от тавана се спусна цяла гирлянда от гъвкави тръбички. В един миг те се прилепят плътно в капака и Икар от страх започва да се мята като простреляна птица. Но същият вледеняващ поглед го поставя на място.

На екрана, който внезапно блесна на стената, се появиха начупени линии, кръгчета, пунктирани полета. Стопаните на кораба внимателно ги разглеждаха и одобрително кимаха с глави.

Запасът от кислород в резервоара на скафандъра се привършваше. Икар започна да се задушава. Челото му се покри с едри капки пот, момчето усещаше как те се стичат по бузите му.

Изглежда, че това по някакъв начин се бе отразило на екрана, който разглеждаха хората от неизвестната планета, защото един от тях изщрака с пръсти и тръбичките изчезнаха някъде в тавана, като отнесоха със себе си и капака.

Икар губеше съзнание. Гърдите му се свиваха от недостиг на въздух. Той не усети кога хората снеха от него скафандъра и дойде на себе си, след като силна струя от кислород, напоена с боров аромат, блисна в лицето му.

Замижал с очи, той пиеше този въздух, дишаше и не можеше да се надиша. Зави му се свят. Сферичният таван се превърна в бясно въртящ се мъглив пръстен...

Може би всички това — и странните хора, и капакът, и змиевидните тръбички, които, както му се струваше, се вливаха в неговото тяло — е само сън? Не, защото щом му мина замайването и отвори очи, той видя същите хора, надвесени над него.

Като се опря на лакът, Икар се понадигна. Хората се отместиха. Икар скочи на мекия, сякаш от каучук под. И веднага чу нечий удивително добър, звучен глас.

Говореше все същият човек, изглежда — началникът на кораба, който заповядваше на всички. Икар изслуша дълго лееца се реч от резки съгласни звуци и отрицателно заклати глава: той нищо не разбираше. Тогава човекът направи някакъв знак и веднага му дадох металическа пластинка, завършваща в двата края с гривни. Той приближи до Икар, стисна двете му ръце и в миг на тях се затвориха гривните.

Гривните с металическата пластинка приличаха на белезници, каквито Икар беше виждал в една стара книга. Там ги поставиха на ръцете на затворниците. Икар силно дръпна ръцете си, но гривните се впиха болезнено в кожата му. Той чу познат глас:

— Спокойно, приятелю, спокойно. Първо, не ще успееш да счупиш тая играчка, силите не ще ти достигнат — и второ, няма защо

да правиш това. Без гривните ние не ще можем да се разберем един друг.

Икар онемя от изумление. Човекът от неизвестната планета говореше на понятен за него език.

— Кой сте вие? — закрещя Икар, като се спусна към началника.
— Вие знаете нашия език? Как се наричате?

Хората в залата се засмяха. Усмихна се и началникът. Сега неговите очи не бяха така страшни, в тях сякаш се появи влага, която прегради пътя на оная тайнствена сила, излъчваща се преди от тях.

— Не всичко изведнъж, приятелю мой, не всичко. Най-напред разкажи ни за себе си, за това как си попаднал тук, а после ние ще отговорим на твоите въпроси — каза началникът.

Като се заплиташе от вълнение, Икар започна да разказва за Земята, от която бяха тръгнали да щурмуват космоса. В тоя миг куполът на тавана се спусна ниско и на него пламна огромната карта на звездното небе. По картата протичаха звезди и съзвездия, но те бяха непознати за момчето. Напрягайки очи до болка, то се мъчеше да открие Полярната звезда или Голямата мечка, но световите, сменящи се един друг, не приличаха на тия, които то бе свикнало да вижда на бащините си карти.

Хората въпросително гледаха ту момчето, ту купола. Но Икар отрицателно кимаше с глава. И хорото от звезди на подвижната карта все течеше и течеше, непрекъснато се обновяваше и на Икар му се струваше, че никога няма да има край.

Изведнъж Икар радостно вдигна ръка. На картата блестеше нашето Слънце. Бавно се движеше то по своята орбита, а около него се въртяха Сатурн, Уран, Юпитер, Нептун, Венера, Земята...

— Земята! — извика Икар. — Ето я нашата Земя!

Сега му стана леко да разказва. Шестимата жадно ловяха всяко слово на момчето. В зависимост от това, как той разказваше за експедицията на „Малахит“, картата менеше своите очертания, като означаваше маршрута на кораба с ясна червена стрела.

— Ние вече бяхме преминали „зоната на непристъпността“, когато стана катастрофата — каза Икар.

Той видя, че като стана дума за „зоната на непристъпността“, неговите нови познати бяха обхванати от силно вълнение. Няколко минути те мълчаливо гледаха в квадрат Алфа-217 на застиналата

карта, а след това заговориха всички заедно. И в хаоса от звуци Икар долови ликуващото:

— Има проход! Има проход!

Повече той нищо не чу. Умората взе своето. Заспивайки тежко, той се отпусна на пода и след миг го обхвана неспокоен сън. От време на време извикваше някакви несвързани фрази. Силните ръце на началника го вдигнаха от пода и малката процесия бавно излезе от залата.

Куполът безшумно се вдигна нагоре, картата на звездното небе изчезна и равномерната синкаво-зелена светлина отново заля опустялата просторна зала.

На сложните прибори, съединени със стотици метри преплетени проводници, лумваха и угасваха разноцветни пламъчета.

ГЛАВА ОСМА

ЗАПОЗНАВАНЕ • В ЗАЛАТА НА МЪДРОСТТА • СИРАСКОЛИЙЦИ ПРИВЕТСТВУВАТ ПРАТЕНИЦИТЕ НА
ЗЕМЯТА • ПЛАНЕТА НА ОРАНЖЕВОТО И НА СИНЬОТО СЛЪНЦЕ • РАЗГЛЕЖДАНЕ НА КОРАБА

Икар отвори очи и няколко минути лежа неподвижно в слънчевата стая, малко по-голяма от неговата кабина в „Звездичка“. Леглото му приличаше на моряшка койка и висеше в центъра на стаята, не много високо от пода. По-право то не висеше, защото колкото и да се взираше, Икар не откри никакви въжета, привързани за тавана, или пък крака, опиращи на пода, които да поддържат леглото, стоящо във въздуха.

Но Икар вече не можеше да се учудва. Очите, които управляваха машините, фантастичният кораб в космоса, хората, които можеха да говорят на неговия език, змиевидните тръбички и прозрачният капак — всичко това беше премного за едно дванадесетгодишно момче, та макар да му се е случвало да лети във фотонни звездолети и да посещава други планети. Ето защо той скочи леко от койката върху еластичния под и направи няколко резки движения, за да се разсъни. В този миг с тих шум се премести част от стената и в отвора се показа началникът.

Икар притича до него с протегнати ръце. Хиляди въпроси го измъчваха и той нямаше търпение да дочака отговор. Отново сухо щракнаха гривните и Икар чу познатото и любезно:

— Здравей, момко! Добре ли спа?

— Благодаря — весело отвърна Икар. — Вие...

— Да, да, днес ние ще ти разкажем всичко. А и ти ще отговориш на някои наши въпроси. Но най-напред да се запознаем. Наричам се Алюа.

— А аз — Икар! — отвърна момчето. — Другарю Алюа, спасете моя баща! Той може би е още жив! Вие имате такъв прекрасен кораб!

Той гледаше Алюа с очи, пълни с молба и надежда.

Командирът се усмихна.

— Ние вече летим по курса, който ще ни отведе при твоя баща. Нека се надяваме, че вашият „Малахит“ е още цял. И тогава ти скоро ще можеш да прегърнеш баща си.

Алюа погали Икар, притиснал се до гърдите му.

— А сега да вървим. Съветът на експедицията ни чака. Старейшините искат да те видят и да побеседват с тебе.

Вървейки след Алюа, Икар излезе на тясната площадка пред стаята, оградена с ниска преграда. Командирът прегърна момчето и подът под тях пропадна. Лекият хлад в гърдите подсказа на Икар, че те със стремителна скорост летят някъде надолу.

След миг този странен лифт спря. Както и в стаята на Икар, част от стената се отмести и заедно с Алюа Икар влезе в оная същата зала, в която вече беше, когато попадна на кораба.

В центъра на залата, върху малко възвишение, в дълбоки кресла седяха хора. Те бяха много — около двадесет души. Мъже и жени, обвити в бели, дълги, тежко надиплени, широки дрехи, внимателно и дружелюбно гледаха Икар. Алюа постави Икар в едно кресло пред тях и ласкаво го потупа по рамото: „Не се страхувай, момко!“ После седна редом с него и каза:

— Днес ние се събрахме тука, за да приветствуваме първия пратеник на далечната планета Земя и в негово лице да поздравим всички нейни жители.

И Съветът на експедицията тържествено се изправи пред Икар. Смутен от това, Икар също стана и ниско склони глава.

— Нашият скъп гост е още много млад — продължи Алюа, след като всички отново заеха местата си — и само необикновените обстоятелства са го накарали да остави своя баща, на когото ние бързаме сега да помогнем. В разказа на момчето ние не намерихме и не ще намерим много сведения, каквито искаме да получим за планетата Земя и другите планети от системата на земното Слънце. Но той ни донесе вест, която струва колкото тези сведения: неговият баща Андрей Дмитриевич Ожегов е намерил проход в „зоната на непристъпността“, както те наричат спиралната мъглявина НТ-13-121, проход, който безуспешно търсят нашите кораби вече стотици години. Ние бяхме близко до целта, но първи откриватели на прохода станаха те, хората от Земята. Чест и слава на тях!

И отново Съветът на експедицията стана на крака, за да почете паметта на тия, които със собствения си живот заплатиха щурма през „зоната на непристъпността“.

— Нашият млад приятел се измъчва от любопитство. — Алюа ласкаво се усмихна: — Всеки от нас, оказал се на негово място, ще бъде също така любопитен, макар да сме видели и да знаем повече от него. Затуй нека му разкажем за нашата родина, за страната на човешкото щастие или Сирасколия, както я наричат земните жители.

Яснозелената светлина в залата бавно угасна и на купола загоря съзвездието Омега. Звездите от съзвездието се движеха по спирала към центъра на купола и изчезваха там, като отстъпваха място на двойната четиринадесета звезда, която скоро зае цялата карта. Икар възкликна от изумление: той видя две слънца — оранжево и синьо, стоящи редом едно до друго в черното като кадифе небе, и четири планети-спътници, въртящи се около слънцата.

— Оранжевата звезда ние наричаме Хатра — звезда на живота — тихо и замислено говореше Алюа. — Тази звезда е като вашето Слънце. Тя се отличава от него само по своя спектър. Синята звезда наричаме Ентра — звезда на сътворението. Тя е осем пъти по-голяма от Слънцето, но е много по-лека от него. Тези две звезди са източниците на живот за нашата планета...

Затаил дъх, Икар гледаше звездите, които приличаха на огромни плоски дискове, нарисувани в непрогледната черна космическа нощ. Тяхната светлина беше толкова ярка, че само специалните светофилтри, закрепени под купола, позволяваха да се наблюдават. Звездите бяха окръжени от блестящи корони, от техните недра изригваха вихрени огнени езици. Струваше му се, че сините и оранжеви огнени змейове, изхвърлени от ядреното разпадане вътре в звездите, ей сега ще се сплетат и ще превърнат светилата в хаос от всеизгарящи пламъци, които ще унищожат всичко наоколо. Но минаваха няколко секунди и страшният бунт на синия и оранжевия огньовете стихваше, за да избухне пак след малко.

После, кой знае откъде, в единия край на купола, стеснявайки чудноватите звезди, изплува огромно кълбо. Обвито в плътна броня от атмосфера, залято от оранжево-синя светлина, то се движеше по небосвода и като се приближи, запълни целия купол.

Стоотици пъти бе разказвал Андрей Дмитриевич на Икар за откритията и изчисленията на Виктор Петрович Сергеев. И сега, като слушаше Алюа, момчето бе поразено от силата на човешкия гений, съумял през главозамайващото разстояние от сто и повече светлинни години да даде такава точна характеристика на планетата. Маса, гравитационно поле, период на въртенето — всичко, за което говореше Алюа, беше известно на Земята още преди сто години, благодарение на труда на знаменития астроном.

А после Икар почувствува, че някаква неизвестна сила го подхвана и той вече летеше над чудната страна, която нейните жители наричаха страна на човешкото щастие. Усещането на момчето бе такова, сякаш то самото бе свидетел на събитията, които гледаше, заснети на магнитна лента.

Светлината на оранжевото и синьото слънце обърка всички представи на Икар за цветовете. Пред неговите очи плуваха светлозелени реки и морета, в бреговете се разбиваха изумруднозелени вълни. Розово-сини гори сменяха жълтите и гълъбови разливи на степите и черно-виолетовите вериги на планините; леките облаци в небето се преливаха във всички цветове на дъгата. Икар видя огромни градове, къщите на които приличаха на гигантски белоснежни куполи, безконечни ленти от ескалатори, опасали цялата планета, весели хора в снежнобели дрехи.

Алюа развълнувано разказваше на момчето как преди милиони години на планетата възникнал живот, какъв мъчителен и дълъг път на развитие преминала тя, дордето не се появил на нея човекът. Хората обединили своите усилия за борба с природата и така задружно заживели през вековете.

Чудната „машина на времето“ пренесе Икар в далечното минало на планетата. И това, което той видя, много му напомняше историята на Земята.

Все повече и повече сложни машини се появяват на Сирасколия. Учените, инженерите, работниците, разбили ядрото на атома, строят гигантски летателни апарати, съединяват с леки ажурни мостове цели материци. Сирасколия е разделена на четири: по броя на континентите-страни. На Великото събрание представителите на тези страни вземат решение за обединение в едно семейство.

Икар вижда как се променя ликът на планетата още в началото на новата ера — ерата на едно семейство. Хората прекрояват своята земя. Мощни машини им помагат да прокарат канали в пустините, да унищожат хищните зверове и вредните насекоми, да построят прекрасни градове. В две широки ленти тези градове обвиват приекваторналните области — тук условията са най-добри за живот. Средните ширини са заети от гигантски пасбища, от гъсти гори и необгледни поля. Сирасколийците не се грижат за храната си: почти всички видове продукти се изработват в огромни заводи-лаборатории по химически път от органични и неорганични съединения.

... Сепнат сякаш от рязко тласкане, Икар отваря очи. Под угасналия купол бавно заблестява зеленикаво-оранжева светлина.

— За днес стига толкова — ласкаво казва Алюа. — Ти още много ще научиш за нашата страна. Сега ще отидеш с Ия. Тя ще ти покаже нашия кораб и ще отговори на твоите въпроси. А ние тук ще се заемем с изучаването на документите, които взехме от вашия звездолет.

Ия стана, хвана Икар за ръка и двамата излязоха от Залата на мъдростта. Членовете от Съвета на експедицията разстлаха на масата документите и материалите, предназначени от Ожегов за изпращане на Земята, и склониха глави над тях.

Ия и Икар стъпиха на лифтовата площадка. Ия натисна бутончето върху поставката на оградата и двамата полетяха надолу, към вътрешността на кораба.

ГЛАВА ДЕВЕТА

ПО СЛЕДИТЕ НА „МАЛАХИТ“ • ИЯ СЕ ИЗКАЗВА В СЪВЕТА • „АР“ ТРЪГВА ПО НОВ КУРС • ТРИТ —
ПЛАНЕТАТА НА ЧЕРВЕНОТО СЛЪНЦЕ • КАЦАНЕ

Като определи предполагаемата скорост на „Малахит“ и пресметна какво влияние биха могли да оказат върху него космическите тела в района, където се движеше корабът, Алюа поведе „Ар“ по дългия и сложен път. Заедно със звездолета по паралелен курс бяха пуснати да търсят и четири ракети, изстреляни от борда на „Ар“ и снабдени с високочувствителни уреди. Радиолокаторите, пеленгаторите, инфрачервените ловци с невидимите си пипала опипваха космическото пространство на няколко стотици хиляди километра.

От тоя миг, в който „Ар“ тръгна по пътя на „Малахит“, Икар нито за минута не напущаше залата на главния локатор. Алюа отлично разбираше състоянието на момчето и затова му разреши даже да обядва, наблюдавайки екрана. Разходките на Икар по кораба се прекратиха.

Два пъти, ту намалявайки, ту увеличавайки скорост, „Ар“ премина през зоната, където предполагаша, че може да се намира „Малахит“, но от кораба нямаше и следа.

Като долагаше пред Съвета за хода на търсенето, Алюа каза:

— Уредите, които измерват метеорите, показват, че по времето, когато „Малахит“ е бил в тая зона, е невъзможно да се е срещнал с някакво космическо тяло. Траекториите на метеоритите и другите тела не съвпадат с траекторията на неговото движение. Значи остава предположението, че „Малахит“ е попаднал в зоната на притеглянето на планетата Трит и неговите следи трябва да се дирят там. Ако продължим търсенето на „Малахит“, нашият кораб ще се отклони доста от целта си и маршрутът ни ще се удължи. Затова аз не мога да реша този въпрос, докато не изслушам мнението на членовете на Съвета.

Като завърши речта си, Алюа седна в креслото и внимателно огледа своите сътрудници. Сърцето на Икар тревожно се сви: от решението на тези хора сега зависеше съдбата на неговия баща. Момчето твърдо вярваше, че баща му е жив.

Членовете на Съвета не мислиха дълго. Думата взе Ия. Мургавото ѝ лице бе посивяло от вълнение, решително и открито гледаше тя членовете на Съвета.

— Много хилядолетия ние, хората от родината на човешкото щастие, знаехме, че някъде в неизвестните дълбини на вселената има светове, където живеят също такива разумни същества като нас. Ние мечтаехме за среща с тях, мечтаехме за ония времена, когато хората, отделени едни от други с чудовищни разстояния, ще се обединят в едно семейство, за да могат да си предават опита и знанията, натрупани от тях през вековете на сурова борба с природата.

Ние тръгнахме да ги дирим, срещнахме се с тях и научихме, че някъде далече, на планетата Земя, хората също мечтаят за това, за което мечтаем и ние, и осъществяват своите мечти решително и упорито.

Нима ще оставим един от тях, претърпял катастрофа в бездните на космоса, да загине? Нима няма да направим всичко, за да го спасим, ако той е още жив, и да му помогнем да се върне на своята родна планета?

Ние сме длъжни да полетим към планетата Трит и да претърсим всяко нейно кътче, ако Трит наистина е единственото място, където може да бъде „Малахит“. Членове на Съвета на експедицията, когато говорите за милионите километри път, за изменението на маршрута и за другите също много важни неща, помнете, че вие говорите за човека!

Членовете на Съвета на експедицията, които се изказаха след Ия, единодушно решиха да продължат търсенето на Ожегов на планетата Трит. Нор Инд насочи „Ар“ по нов курс. Ракетите спътници бяха прибрани на кораба, който стремително намаляваше скоростта си. След сто петдесет и осем часа „Ар“ навлезе в атмосферата на планетата Трит и започна да я обикаля, готвейки се за кацане.

Мощните оптически и локационни прибори се насочиха към планетата.

Застанал при оптичeския апарат, Икар наблюдаваше тоя чужд свят, надявайки се да види баща си.

Като избра огромна равнина, Алюа подготвяше кораба за кацане. След няколко минути корабът спря с лек тласък, като вдигна в небето облаци прах.

Анализите и пресмятанията, направени при влизането в атмосферата на планетата и завършени в момента, когато корабът кацна на планетата, показаха, че кислородът, който се съдържа във въздуха, е недостатъчен и хората трябва да се движат със скафандри.

Гигантски прожектори педя по педя опипваха пространството около „Ар“. Специални автомати изнесоха от кораба прибори, излъчващи смъртоносни лъчи, и оградиха с тях един голям участък против нападения на неочакван враг. Полусферите на големите кълбета се отвориха и първата група космонавти стъпи на планетата Трит.

ГЛАВА ДЕСЕТА

ПОДАРЪКЪТ • КАРТАТА НА ТРИТ • ТЪРСЕНЕ • ПО СТРАННАТА ПЪТЕКА • ОТКРИТИЕ • „МАЛАХИТ“ Е НАМЕРЕН • ОЖЕГОВ ИЗЧЕЗНАЛ

Преди излизането от кораба Ия направи подарък на Икар — малък антигравитационен двигател, който позволяваше на момчето свободно да се движи във въздуха, да се издига и спуска, където си поиска. С такива двигатели бяха снабдени и скафандрите на всички членове на екипажа.

За да бъдат свободни ръцете му, Икар се възползува от друг тип биокибернетически преводач — обръч, който плътно, но леко обхващаше главата му. Той даваше възможност на момчето да поддържа връзка с всички членове на екипажа, където и да се намират те.

Алюа заповяда: всички да се съберат. Картографите на кораба вече бяха приготвили карта на планетата Трит. Цялата планета беше разделена на тридесет и пет квадрата. В експедицията, която търсеше „Малахит“, заедно с Икар участваха седемдесет души. Другите останаха в кораба, за да подготвят апаратите за изследване и да започнат изучаването на планетата.

Като раздаде на началниците на групи карти и се разбра с тях за сигнализацията, Алюа нареди да започне търсенето. Хората, облечени в скафандри и прилични на някакви необикновени чудовища, сякаш бяха без тегло. Те се издигнаха над планетата на височина три метра и полетяха в различни страни.

Всички на кораба знаеха как здраво се бе привързал Икар към Ия и затова Алюа нареди на девойката да се грижи за него по време на търсенето. Той определи за тях най-лекия, първия квадрат, в който се включваше районът, където бе кацнал „Ар“, и който заемаше площ само 82 хиляди квадратни километра.

Усвоил бързо начина за управление на двигателя, Икар, като следваше Ия, полетя на изток, там, където се издигаха островърхите дървета на непроходим лес.

Това бе удивителна гора без малки дръвчета. Сякаш че огромните дървета бяха пораснали изведнъж всички заедно и след това там под тях не бе расло нищо освен кафяв мъх. Те така гъсто бяха сплели своите възловати ръце-клони, че почти не пропускаха под сводовете си даже светлината на мощните прожектори, прикрепени върху шлемовете на Ия и Икар. Нито гласове на птици, нито рев на зверове — нищо не огласяше този огромен, враждебен лес, който подпираше с върховете си нажеженото, пламтящо небе.

Внезапно вниманието на Икар бе привлечено от група дървета, които като клин се простираха напред. На многометровите исполини сякаш с гигантски бръснач бяха отсечени върховете. Под тях върху мъха лежаха овъглени като от пожар клонки. Икар се издигна по-високо, закръжи над гората и видя, че напред, докъдето стига погледът, върховете на с дърветата бяха все така отсечени и обгорени. Изглеждаше, че някой бе прокарал през гората огромен коридор, крачейки от дърво на дърво, като е повалял върховете им под себе си.

Тази странна пътека заинтересува и Ия.

— Да видим какво е това и да завършим нашето летене — предложи тя и Икар с радост се съгласи. Предчувствието за нещо необикновено го обхвана с невероятна сила. Като лекокрила птица той полетя напред, оглеждайки внимателно наоколо. Ия летеше заедно с него.

Този полет продължи около час. Ия и Икар пролетяха около двеста километра, а гигантската пътека все още нямаше край. Но сега вече незнайният дървосекач бе повалял не върхове, а цели дървета и те в плътни купчини се бяха струпали на земята, устремили нагоре страшните пики на прекършените си стебла.

Откритието опари едновременно и двамата: такава пътека би могъл да направи само звездолет при кацане. Издавайки глух звук, Икар увеличи скоростта, за да премине по-бързо целия път. Ия се устреми след него.

Внезапно гората се свърши. Икар и Ия долетяха до огромна поляна, която се простираше край някакво езеро. Почти в центъра на поляната, разстлал върху тревата гигантските си платна-парашути, лежеше металически цилиндър. Беше „Малахит“ — по-право това, което бе останало от него след катастрофата и след отлитането на „Звездичка“.

Ия като мълния се устреми надолу, а Икар като ранена птица затрепка във въздуха: от вълнение той бе забравил как трябва да превключи двигателя за спускане. Ия прелетя до него и дръпна ръчната. Икар плавно полетя надолу.

Като слизаше, Ия успя да извика в микрофона: „Всичко е в 24 сектор на първи квадрат. «Малахит» е намерен!“

Икар не пресметна точно мястото на спускането си и кацна на осемдесет метра далеч от „Малахит“. Но силата на притеглянето на Трит бе около три пъти по-малка от земната и момчето, даже с такъв тежък скафандър, само като направи десетина крачки, стигна до своя кораб.

— Татко, къде си? Това съм аз, Икар — задъхвайки се от вълнение, викаше момчето, забравило, че е в скафандър и баща му не би могъл да го чуе. — Къде си, татко?

Дотичал до „Малахит“, Икар тежко падна на тревата. Ия внимателно го прихвана. Люкът на „Малахит“ беше отворен. Всичко наоколо — разхвърляните книги, разбитите прибори, парчетата от карти, фото и киноленти — свидетелствуваше за жестока борба. Като положи изгубилия сили Икар на тревата, Ия се изкачи на площадката за наблюдение. Външният люк на изходната камера беше отворен, но вътрешният, плътно завинтен, преграждаше пътя за кораба.

Над поляната се показаха първите сирасколийци, долетели на сигнала, който им изпрати Ия.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ПЪРВО ИЗЛИЗАНЕ • ПЛАНЕТА НА ЧЕРВЕНАТА ЗВЕЗДА • СХВАТКА МЕЖДУ ДВА ИСПОЛИНА • ПЕЩЕРА
КРАЙ МАЛИНОВОТО ЕЗЕРО • ОТКРИТИЕ

Без да откъсва поглед от екрана на локатора, Ожегов направляваше „Малахит“ за кацане. Грохотът и воят на въздуха, който корабът разсичаше, разтърсваха неговите стени, сякаш някакъв гигантски чук удряше по главата астронавта. От носа на Андрей Дмитриевич бризна кръв. Като преглъщаше лепкавата си слюнка и усещаше как невидима вълна надига нещо неприятно към гърлото му, той натискаше бутоните и ръчките на централния пулт, регулираше площта на парашутите и напрегнато избираше място, където би могъл да кацне, без да разбие останките от звездолета.

Гората, която тъмнееше на хоризонта, привлече неговото внимание. Тя можеше да му послужи като спирачка и да смекчи удара. Като промени разположението на парашутите, Андрей Дмитриевич насочи звездолета нататък.

„Малахит“ с присвити парашути като ураган се понесе над гората и поваляйки я под себе си, тежко падна на поляната, като се повлече около един километър по черната нажежена почва. Пред очите на Ожегов блесна разноцветна виелица и той падна върху пулта за управление.

Той не знаеше колко време прекара в безсъзнание. Когато се съвзе и откри щорите на илюминаторите, там, зад борда на кораба, вече беше нощ.

Не му се искаше да спи. Като се изми и смени окървавените си дрехи, Андрей Дмитриевич започна внимателно да изучава показанията на приборите, които автоматически бяха записали характеристиката на неизвестната планета.

Резултатите бяха ободряващи. Към три пъти по-малката тежест и към червеното слънце можеше да се привикне, да се приспособи. Климатът, високата влажност на въздуха, горите, ливадите и

планините, които Ожегов успя да разгледа при кацането, говореха, че на планетата има богат и разнообразен растителен и животински свят.

Ожегов погледна часовника. Нощта според неговите пресмятания трябваше скоро да свърши. Независимо от положението на планетата по отношение на червената звезда, мракът не можеше да трае повече от 6–8 часа. Като реши на утрото да направи първото си излизане, за да се запознае с околностите, той легна в креслото-креват и уморен от събитията през последните дни, здраво заспа.

Когато се събуди, пурпурночервените лъчи на изгряващата звезда едва проникваха през прозрачните стъкла на илюминаторите. Призрачната тревожна светлина в мътен поток заля щурманската кабина — денят мигновено дойде на смяна на нощта, сякаш в затъмнена стая някой изведнъж бе включил електрическата светлина.

Нажеженото огнено кълбо увисна ниско над планетата върху светложълтото небе, изпъстрено с островчетата на тъмновиолетови облаци.

За излизане Андрей Дмитриевич реши да използва лек скафандър със запас от кислород за 89 часа. Направен от изключително здрави пластмаси, скафандърът тежеше само шест килограма. Специални терморегулиращи устройства поддържаха в него постоянна температура.

Върху наблюдателното стъкло на шлема Ожегов закрепил система от светлофилтри, които смекчаваха неприятната рязкост на светлинните лъчи. Мощният прожектор, който стоеше в малък отвор над шлема и беше снабден с автоматически микрокиноапарат, позволяваше движението даже и в най-тъмната нощ и даваше възможност да се правят снимки през всяко време. Мъничката радиостанция, монтирана в левия маншет на скафандъра, трябваше чрез невидими нишки да свързва Андрей Дмитриевич с кораба и да му осигурява свободно ориентиране в местността.

Като огледа внимателно скафандъра, Ожегов го облече, прикрепил на пояса си два пистолета с К-лъчи и като взе голямо парче навит на колело здрав, но съвсем лек кабел, влезе в изходната камера. Помпите бързо изпомпиха от нея скъпоценния кислород, люкът безшумно се отвори и Андрей Дмитриевич излезе на палубата на кораба.

Звездата вече се бе издигнала в своя зенит, нейните лъчи падаха отвесно върху планетата. От палубата на кораба Ожегов огледа всичко

наоколо.

Под неговите крака в широка и дълга ивица, простирайки се от север на юг, лежеше хълмиста степ, обрасла с гигантски папратовидни растения и буйна с ръждив цвят трева. Бе време на цъфтенето — степта преливаше в бели, черни, виолетови и жълти цветове с огромни размери... Поклащайки се на тънките си крачка, достигащи до два-три метра височина, те упорито се стремяха към червената звезда и жадно пиеха нейните лъчи. Над цветовете бавно кръжаха пъстри пеперуди. Насекоми със страшни размери насищаха въздуха със своето силно и равно жужене, което Ожегов можеше добре да чува благодарение на външния микрофон, монтиран в шлема.

На запад се издигаше гора, от изток към степта се спускаше езеро, оградено с мрачни върхове. Неговата вода имаше нежно-малинов цвят. Над нея се виеше лека омара.

По монтираните в корпуса на кораба скоби Ожегов се спусна долу и смело потъна в тревата, която се извисяваше над главата му. Той знаеше, че облечен в своя свръхздрав скафандър, нищо не го заплашва, но все пак вървеше предпазливо, отстранявайки с лявата си ръка високите стебла и стискайки в дясната ръбатата дръжка на пистолета.

Мекият светложълт мъх, който се стелеше под нозете му, пружинираше; вървеше се необикновено леко.

В небето над него кръжаха птици, които жадно се оглеждаха за плячка. С размерите си те превъзхождаха и най-големите земни птици, които Андрей Дмитриевич някога беше успял да види. Гигантските крила позволяваха на птиците дълго да планират на едно място, техните триъгълни туловища и издължени шии със свистене разсичаха въздуха.

Недостатъкът на кислород върху планетата, нейната слаба притегателна сила бяха създали за живот растения и животни с необикновени форми. Като се изкачи на високия полегат хълм, той се убеди в това.

Пред него, в подножието на хълма, пасеше огромно животно. Благодарение на оптическите особености на наблюдателното стъкло Ожегов можеше добре да го разгледа. Масивното тяло, късите дебели крака на животното бяха обрасли във вълниста синкава козина. Дългата, изтъняваща се нагоре шия, на която кожата висеше на дебели

гънки, беше съвсем гола. Тя завършваше с огромна глава, увенчана с остър рог.

Животното късаше цели откоси трева и бавно ги дъвчеше, като от време на време издаваше страшен рев, разтърсващ околността.

Андрей Дмитриевич фотографира чудовището и вече се готвеше да продължи нататък, като го обходи отдалеч, когато животното престана да яде и неспокойно започна да тупа на място с крака. Заинтересован, Ожегов започна отново да го наблюдава. И след няколко мига той се оказа свидетел на смъртната схватка между два исполина.

Внезапно променилият се вятър бе подсказал на животното, че се приближава враг. Ожегов даже не успя да разгледа тоя враг — толкова мълниеносен беше неговият скок. Стори му се, че някаква лека, дрипава сянка се метна над неспокойно въртящото се животно. Но страшният рев показваше, че врагът не бе се хвърлил напразно и че неговият удар беше точен. Огромен черен звяр, по нещо неуловимо напомнящ пантера, се бе впил в шията на животното и я разкъсваше с острите си зъби.

Животното замаха глава, разпръсквайки наоколо фонтани от кръв, но не можеше да хвърли противника от шията си. Пантерата здраво го бе оседлала, като се стремеше по-скоро да прогризе дебелията му кожа.

Тогава многотонното тяло изведнъж рухна и започна да се търкаля по тревата, за да смаже с тежестта си своя противник. Тоя опит изглежда беше добре познат на пантерата, защото тя веднага пусна плячката си и като стоманена черна пружина се метна встрани, описвайки край разяреното животно големи кръгове и търсейки място, откъдето би могла още веднъж безопасно да го нападне.

Ожегов разбираше, че неповратливото животно е безпомощно срещу железните нокти и дългите саблевидни зъби на хищника. Борбата трябваше скоро да свърши и затаил дъх, той очакваше нейния изход.

Животното стана и се прицели във врага с единственото си оръжие — острия си, дълъг метър и половина рог. Но пантерата направи лъжливо движение и докато животното се обърне, отново се намери на врата му.

Пантерата вече тържествуваше от победата си. Животното отчаяно тресеше глава и губейки много кръв, непохватно се въртеше на място, безсилно да отхвърли врага си. Опиянен от успеха си, хищникът за някакво си мигновение загуби бдителност и веднага се оказа под краката на животното.

Андрей Дмитриевич потрепери: положението се измени. Вбесеното от непоносими болки многотонно чудовище тъпчеше своя враг. След няколко секунди от мощния хищник остана само тъмнокафява петно, вбито в окървавената пръст.

Разплатило се с пантерата, животното издаде тържествуващ рев и тежко рухна на тревата.

Потресен от кървавото зрелище, Андрей Дмитриевич бавно тръгна към езерото, за да си отдъхне край светломалиновите води и да събере мислите си. Планетата изобилствуваше от хищни зверове. Въпреки че скафандърът му бе изработен от най-здрава материя и че имаше страшно оръжие, Ожегов трябваше да бъде много внимателен. Под огромното туловище на някое от тия страшни животни скафандърът щеше да се строши като орехова черупка.

Късият ден беше към края си, когато Ожегов стигна до езерото.

Още докато бе светло, той видя на брега под една самотна скала тесния вход на пещера и реши да ношува в нея.

Като се провираше внимателно в тясната галерия, Андрей Дмитриевич включи прожектора. Пред него се намираше просторно сводесто помещение.

Тъмният кръг в центъра привлече вниманието му. Като приближи и се наведе над него, Андрей Дмитриевич глухо възкликна: той видя догарящ огън.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

ХОРА?! • ПРИ СВЕТЛИНАТА НА ОГЪНЯ • В ПЛЕН НА ПИГМЕИТЕ • БИТКА В ПРОХОДА • ОТНОВО В ПЛЕН • ПОЧИВКА

Хора на неизвестната планета? Хора, способни да живеят при такова незначително количество на кислород във въздуха? В първия миг всичко това се стори на Андрей Дмитриевич като някакъв фантастичен сън. Но въглените, слабо святкащи в огнището, оглозганите кости в ъгъла и недоядените късове месо доказваха, че това не е сън.

Хора... Ожегов така силно се бе стремил към тях, към могъщите разумни същества, населяващи другите светове на вселената. Съдбата жестоко му се присмя, като осъществи неговата мечта. Той ще се срещне с тях, но това ще бъдат не същества, покорили природата, а жалки нейни роби, пещерни хора, диваци, които късат месото с кремъчни ножове.

Ожегов взе един такъв нож, захвърлен край огъня, и с чувство на горчиво съжаление го подхвърли с ръка. Кремъчен нож и... звездолет, летящ със скорост, по-голяма от скоростта на светлината... Впрочем това е съвсем правилно. Нали сам той заедно с другите учени утвърждаваше, че развивайки се по еднакви закони, животът на планетите трябва да се намира на различни степени на развитие в зависимост от възрастта на планетата и много други причини? До тоя момент това беше предположение, а отсега то е вече научна теория, подкрепена от неопровержими доводи. А това значи, че и мечтата на Ожегов да се срещне с хора, които са достигнали степента на развитие на хората от Земята, също не е безплодна фантазия. Такива хора има и ако не той, то други ще се срещнат с тях.

Без да става от своето място, Андрей Дмитриевич се пресегна към огнището, разрови пепелта и хвърли върху въглените няколко сухи съчки. След няколко минути заискри весел огън.

Разбира се, най-напред ще трябва да се запознае и сдружи с хората — стопани на планетата — и да изучи техния език. А после? О,

после той няма да губи времето си напразно. Въръжен със знанията, придобити вследствие на историческото развитие на човечеството, въръжен със сложните прибори, механизми и инструменти, останали на „Малахит“, той ще помогне на хората от планетата за кратък срок да направят скок от своето първобитно състояние в новата ера. Той ще ги научи да строят жилища, да топят метали, да обработват земята. Заедно с тях той ще изстреби на планетата всички хищници, ще опитоми полезните животни, ще създаде училища, ще прогони невежеството и суеверието, царуващи в главите на диваците, ще обедини всички племена в едно велико семейство.

Андрей Дмитриевич беше уверен, че в него ще се намерят сили и енергия да осъществи своите обширни планове с помощта на най-способните и умни обитатели на планетата.

Като обмисли внимателно своето положение, той реши — щом се съмне, ще се върне при звездолета!

Размишленията на Ожегов бяха прекъснати от червеното зарево, което блесна пред входа на пещерата. Започваше вторият ден от неговото слизване на планетата, на която още не бе успял да даде име.

Той предпазливо излезе от пещерата и се огледа — нямаше никого наоколо. Тогава, стъпвайки тихо по едрия чакъл, с който бе осеян брегът на езерото, той тръгна бързо към кораба.

„Малахит“ стоеше на своето място. Буйната растителност вече бе унищожила всички следи на огъня, който бушуваше тук при неговото кацане. Край кораба на дълги тънки крачета се полюляваха черни цветя. Ожегов се качи на палубата, отвори люка на изходната камера и влезе в звездолета.

Измина се още една нощ. При второто си излизане Андрей Дмитриевич смени кислородния си балон и прикрепил към пояса си още два запасни. Сега той би могъл да напусне кораба за 267 часа. Взе със себе си няколко албума с рисунки, с които би могъл да разкаже на местните жители за живота на Земята, кутийки с телефилми и малък прожекционен апарат, привездан в движение от акумулатори. За първата среща с обитателите на планетата това беше достатъчно.

Преди да излезе през изходната камера, Ожегов чрез система от различни перископически устройства внимателно огледа околността. На няколко пъти раздвижването на високата трева около „Малахит“ му се показва подозрително, на колкото и да напрягаше своето зрение, не

мога да открие нищо. Вероятно, търсейки лов из тревата, бягаха дребни гризачи.

Като реши отново да се отправи към езерото, за да огледа внимателно пещерата, Ожегов излезе върху палубата на кораба. Той вече се готвеше да пусне в ход автоматичното устройство за затваряне на люка, когато се оказа буквално погребан под лавина от човешки тела, съвсем внезапно излетели на петметрова височина върху палубната площадка.

Изпущайки албума и кутийките с филми, събрал всички сили, той се опита да се освободи и за някаква част от минутата това му се удаде.

Ако пуснеше в ход пистолета, той веднага би разчистил всички, но това бяха хора и Ожегов реши да не употребява оръжие. Скоро той тежко падна на тревата с вързани ръце и крака. „Е, да смятаме, че запознанството ни вече стана. Добре, че съм със скафандър, иначе нашето запознаване щеше да свърши зле“ — помисли си Ожегов и започна да разглежда своите победители.

Това бяха пигмеи, най-високият от които едва достигаше един метър. В сравнение с тях Ожегов приличаше на гигант и само благодарение на това, че бяха много, те се бяха осмелили да го нападнат. Диваците имаха тъмночервена кожа, покрита с дълги сиви косми, късо мускулесто тяло и дълги здрави ръце с по три пръста. Огромните, разширяващи се към върха глави излизаха сякаш направо из раменете им. Ожегов ги гледаше и тръпнеше: това бяха глави на хора-птици. Опънатата суха сбръчкана кожа на огромните черепа, ясно очертаните сплескани чела, дълбоко под които бяха скрити мънички очи, искрящи от огъня на борбата, изпънатите триъгълни клюнове-уста, осеяни с едри остри зъби, плътно притиснатите към главата уши с удължени долни краища — всичко това придаваше на хората свирепо изражение.

„И тия чудовища аз исках да уча на четмо и писмо, да топят метали, да строят къщи — с тъга помисли Ожегов... — За тази работа двадесет години са малко...“

Като извърна глава, той огледа диваците, стълпили се около него. Те късаха албумите, които той се готвеше да им покаже, дърпаха един от друг микролентите, като от време на време разговаряха със скърцащи, отсечени звукове. За него те сякаш бяха забравили. Но това

не беше така. Едва Ожегов се опита да мръдне завързаните си ръце, когато отново се оказа погребан под мазните блестящи тела.

След няколко минути диваците го взеха на ръце и целият отряд закрачи към малиновото езеро.

Не след дълго отрядът пристигна до брега на езерото, но не спря в пещерата, където Ожегов прекара нощта, а продължи нататък, навлизайки в безкрайните лабиринти от планински разклонения, които се простираха в няколко вериги към долината на крайбрежието. Отрядът бързаше, сякаш се боеше от преследване.

Андрей Дмитриевич видя как по пътя голяма група воини, кой знае защо, се беше отделила от отряда. Скоро тя се върна, тежко натоварена с убити животни, прилични на огромни гущери, и със снопове растения, които сигурно бяха за ядене.

Влизайки в дълбок проход, отрядът постави часови и спря на почивка. Плячката бе поставена в средата и старейшините — трима от най-едрите и свирепи диваци, служейки си ловко с нокти и клюнове, бързо разделиха плячката на едри късове.

Възбудени от миризмата на храната и видимо, страхувайки се, че за тях няма да остане нищо, часовите напуснаха своите постове при изходите на прохода и също се присъединиха към пиршеството.

Рязък пронизителен вик застави Ожегов да се приповдигне и това му се удаде.

Проходът, окръжен от всички страни с голи стръмни скали, приличаше на огромен каменен чувал, който имаше само два изхода — този, през който отрядът бе дошъл, и малката теснина напред. И на двата изхода Андрей Дмитриевич видя хора, отличаващи се от тия, които го бяха пленили. Свистенето на камъните, копията и пронизителните викове потвърждаваха, че той не се е излъгал, че хората, появили се в прохода, и пигмеите са врагове.

Нападателите изглежда, че бяха устроили засада от едната страна на прохода, а това, че часовите бяха напуснали своите постове, им бе позволило да отрежат пътя на пигмеите за отстъпление. В едно мигновение лавината на воините се спусна в прохода от двете страни. Закипя ръкопашен бой.

Този път Ожегов беше свидетел не на схватка между животни, а на кърваво сражение между хора.

Нападателите значително превъзхождаха пигмеите по ръст. Кожата им беше по-светла, размерите на тялото, ръцете и краката — пропорционални. Те бяха въоръжени с двуметрови тояги с дебели краища. Като ги въртяха стремително, те ги стоварваха върху главите на своите противници.

Няколко минути нищо не можеше да се разбере в прохода. После в суматохата на борбата Ожегов различи широкоплещест млад воин и започна да го наблюдава.

По ръст юношата не отстъпваше на Андрей Дмитриевич. Лицето му, широко, скулесто, с високо чело, засенчено от гъсти виолетови коси, в които бяха затъкнати дълги пера, беше одухотворено от борбата. Големите очи внимателно оглеждаха бойното поле.

Сражението продължи по-малко от половин час, а на Ожегов се струваше, че наблюдава дълги часове. То завърши така внезапно, както и започна. Пигмеите бяха разбити.

И отново Андрей Дмитриевич видя юношата, който се бе загубил в разгорялата се битка. Юношата се приближи до него, падна на колене и простря ръце над главата си. Всички воини, останали живи, в нямо безмълвие повториха неговия жест.

Ожегов се повдигна, но падна на колене. И тогава юношата видя лианите, в които бе овързан Ожегов. Като строши един о друг два камъка, момъкът разкъса с острите им краища лианите.

Ожегов стана на крака. По вниманието, с което беше окръжен юношата, Андрей Дмитриевич разбра, че той е вожд.

Вождът показа на Андрей Дмитриевич прохода и извика нещо на своите воини. Те окръжиха Ожегов в плътен пръстен и оставяйки прохода, над който вече се виеха ята от хищни птици в очакване на плячка, бързо закрачиха напред.

За нощуване отрядът се установи в огромна базалтова пещера край брега на малиновото езеро. Вълните с мек шум преобръщаха гладките камъчета почти пред нейния вход — тясна вита дупка с остри издатини. Още докато беше светло, воините събраха сухи съчки, ловците, изпратени от вожда, се върнаха, тежко натоварени с лов, и когато гъстата тъма обхвана входа на пещерата, вътре в центъра вече гореше голям огън, осветявайки уморените, с цвят на светъл бакър лица на диваците.

Огънят бе разпален от вожда. Из торбичката си, прикрепена на лявото му бедро, той извади две плоски камъчета, удари ги силно едно о друго и рой искри обсипа сухия мъх, върху който бяха наредени съчките. Мъхът започна да тлее и скоро, раздухан от хората, пламна трептящ огън.

Ожегов с интерес наблюдаваше как диваците разделиха с остри камъни месото на парчета.

Вождът сам нарязва най-добрите късове, препече ги и ги подаде на Ожегов, който седеше до огъня на един плосък камък. Когато Андрей отрицателно поклати глава, вождът с недоумение го погледна, остави месото настрана и започна да яде.

Пиршеството завърши и уморените от битката и тежкия път диваци налягаха с крака към огъня и заспаха. Само часовите бодърствуваха при входа. Стискайки в ръце тежките си тояги, те пристъпваха от крак на крак и упорито се бореха със съня, като внимателно се прислушваха в черната тишина, царяща зад входа.

Като положи под главата си плоския камък, Андрей Дмитриевич също полегна, но не край огъня, а далече, в ъгъла на пещерата. Приспивателният тих шепот на вълните, долитащ от езерото, и умората от събитията през изминалия ден скоро го приспаха.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

ПРИВИДЕНИЕТО ОТ МАЛИНОВОТО ЕЗЕРО • САМО МИГ ПРЕДИ СМЪРТТА • ПОБЕДА • НА ПЪТ

Колко бе спал, трудно бе да се каже — може би два часа, може би двадесет минути, — но изведнъж страшни викове и зловещи стонове го разбудиха. В първия миг Ожегов не можеше да разбере нищо: огънят беше изгаснал, в пещерата цареше космическа нощ. Във виолетовия мрак можеха само да се различат смътни очертания на тълпа от хора, които се мятаха от единия ъгъл на пещерата до другия. Те се блъснаха един-друг и огласяха всичко наоколо със страшни викове на отчаяние и животински страх.

В следващия миг той видя, че по цялата пещера се движат фосфоресциращи светлочервени нишки, които проникват във всеки ъгъл на пещерата.

Ожегов включи прожектора. Млечнобяла светлина огря наоколо и това, което той видя, го накара веднага да скочи на крака и трескаво да улови дръжката на пистолета си.

Някакво гигантско същество, излязло от неznайните гълбини на малиновото езеро, бе нападнало беззащитните хора и бе закрило с тялото си входа на пещерата. Неговите десетки ръце — дълги, тъмнокафяви пипала с малки главички-смукачи, на които трепкаха като огънчета рубинови очи — се мятаха из пещерата, сякаш душеха нещо. Напипвайки жертвата си, пипалата мигновено се обвиваха около нея, като чупеха и дробяха костите на задъхващия се от викове човек и го отвличаха към изхода.

Там, запълнила цялото пространство, тежко се люлееше разплутата студена маса на тялото на чудовището, щракайки сухо огромната си челюст.

Лъчът на светлината замая и парализира чудовището, неговите огромни пипала замряха върху облените в кръв камъни, без да изпускат своите жертви. Диваците, поразени от тая нова, неизвестна на тях опасност, паднаха на пода. Но изведнъж, разсичайки въздуха със

свистене, от тялото на исполина се отдели дебел колкото човешка ръка бич и с мощен удар в гърдите повали Ожегов върху камъните. Сякаш видяло в него своя най-опасен враг, всички пипала на чудовището се спуснаха към него. Преди Андрей Дмитриевич да се опомни, се видя целият оплетен в тях.

Няколкото десетки пипала, обхванали Ожегов, започнаха бавно да се свиват, приближавайки го към страшната уста. През стъклото на скафандъра, изстинал от ужас, той видя огромното фосфоресциращо око на чудовището, устремено в него и парализиращо волята му, видя гигантските брадавични израстъци по тялото му, мърдащите му кални парцаливи крайници. Някакво вцепенение бе обзело Ожегов.

Част от пипалата изведнъж се скъсиха и Ожегов се оказа в хоризонтално положение. Изглежда, готвейки се да го глътне, чудовището искаше колкото е възможно повече да отдалечи източника на светлина от себе си. Ръката на Андрей Дмитриевич, която бе плътно притисната към тялото му и здраво стискаше пистолета, се оказа точно срещу устата на чудовището, Тогава той меко натисна бутончето на спусъка.

В този миг той отлетя в най-отдалечения ъгъл на пещерата и като се удари в камъните, падна на пода. Смъртоносният К-лъч бе пронизал чудовището, предсмъртната тръпка обхвана неговите пипала и те започнаха конвулсивно да се удрят в камъните. Лежейки на една страна, Ожегов отново насочи пистолета, като се целеше там, където беше окото на чудовището. Конвулсиите веднага престанаха — чудовището беше мъртво.

Диваците, събрали се в ъгъла, с ужас наблюдаваха тоя двубой. Те не можеха да повярват на неочакваното спасение и със страх очакваха, че ей сега отново ще се размърдат пипалата и ще ги унищожат. Но пипалата бяха неподвижни и Ожегов вече ги разглеждаше с любопитство.

Широк поток от кървавочервена светлина удари в пещерата. Ожегов изгаси прожектора. Започваше третият ден от неговия престой върху планетата на пигмеите, диваците и чудовищата. Като стъпи върху трупа на чудовището, той махна с ръка и подкани скупчилите се в ъгъла диваци да излязат от пещерата.

Скоро малкият отряд начело с Ожегов и младия вожд се скри сред високата трева.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

ПРЕД ОСТАНКИТЕ НА „МАЛАХИТ“ • ОГЛЕД НА КОРАБА • ПО ЛЪЧА НА ИНДИКАТОРА • НАД ТРИТ • В
УСТАТА НА ГУЩЕРА • КЪМ АР

Сирасколийците безмълвно стояха пред останките на „Малахит“. Ия подкрепяше Икар и бързо увеличаваше достъпа на кислород в неговия скафандър. Най-последно момчето отвори очи и от гърдите на всички се изтръгна облекчителна въздишка. Алюа сложи тежката си ръка върху рамото на Икар и внимателно го привлече към себе си.

— Ти трябва да се радваш, Икар. Да се радваш, а не да скърбиш — ласкаво каза той. — Вашият „Малахит“ издържа най-сериозното изпитание, без да изгори в атмосферата при кацането си на планетата Трит. Значи сега няма защо да се страхуваш за живота на баща си. Вие имате здрави скафандри. Нито хора, нито животни са страшни за тях и ние скоро ще го намерим. Нека сега огледаме внимателно всичко наоколо и сигурно скоро ще разберем какво се е случило тук.

Освен първото предположение, преминало вече в увереност, че корабът и малката площ около него са били арена на борба, прегледът повече нищо не даде.

Алюа се свърза по радиото с кораба „Ар“ и нареди да донесат от там специален уред „ИМ“ — индикатор на миризми, — с помощта на който щяха да тръгнат да търсят Ожегов. През това време Икар отвори вътрешния люк на „Малахит“ и голяма група сирасколийци влезе в кораба. С неволен трепет пристъпи Икар прага на щурманската кабина. Думите на Алюа го бяха ободрили и сега той вярваше, че скоро ще види баща си.

Ударът в повърхността на планетата при кацането не беше причинил значителни повреди във вътрешността на „Малахит“.

— Покажи ни вашия кораб, Икар — помоли Алюа. — И без това ние не можем да започнем търсенето, докато не донесат прибора.

Икар с радост се съгласи. От щурманската кабинка те влязоха в дълъг коридор, разделен на отсеци, и Икар разведе сирасколийците из лабораториите, обсерваторията, корабната библиотека.

Сирасколийците с интерес разглеждаха приборите, определящи курса на кораба, антиметеоритните оръдия, устройствата, регулиращи температурата и влажността на въздуха, осветлението...

Няколко пъти Икар улавяше възгласите на възхищение от чудесната оригиналност и смелост на конструкторското решение в апаратурата на „Малахит“.

Икар поведе сирасколийците из жилищните помещения на кораба. В малки каюти стояха удобни кресла-кревати, столове с подвижни облегалки, прибори, които автоматично повтаряха показанията на главните апарати в централния пулт за управление.

По-нататъшното разглеждане на кораба бе прекъснато от появяването на Нор, който по радиото ги извика на палубната площадка. Нор носеше индикатора на миризми. Можеха да пристъпят към търсенето на Ожегов.

Индикаторът представляваше дълга плоска кутийка, по-голямата част на която заемаше млечнобял екран с черна стрелка. Върху пулта на кутийката имаше многобройни бутончета за управление.

— Как мислиш, какво от кораба най-често пипаше твоят баща?
— Алюа попита Икар.

— Книгите и картите — уверено отвърна момчето.

— Направете анализ — каза командирът на Нор и Ия. — И по-скоро. А после заедно с Икар тръгнете да търсите Ожегов. Мисля, че тримата лесно ще се справите с тая работа. А ние ще продължим изучаването на планетата.

Анализът им отне няколко минути. На пластмасовото листче в бележника на Нор се появи сложна формула. Натискайки подред бутончетата, той започна да дава команди на индикатора.

Скоро стрелката на екрана оживя. Като включиха двигателите си, Икар, Нор и Ия започнаха да търсят.

Индикаторът също като граничарско куче безпогрешно водеше Ия, Нор и Икар по следите на Ожегов. Те постояха на хълма, откъдето той бе наблюдавал боя между двата гиганта, бяха край езерото и в пещерата, където той ношува. После приборът ги поведе по пътя на пигмеите. Икар, като видя в прохода разкъсаните от хищниците трупове на диваците, потръпна от ужас при мисълта, че с тях е бил и неговият баща. Те внимателно огледаха прохода, но стрелката на прибора показваше да продължат търсенето.

Настъпи нощ. Като включиха прожекторите, Икар, Ия и Нор, прилични на някакви си фантастични птици, бавно кръжаха във въздуха. Огледът на пещерата с разлагащите се остатъци на гигантския октопод потресе другарите — нито на Земята, нито на Сирасколия имаше такива чудовища. Икар разбра, че баща му е въоръжен, и това го ободри.

Новият ден ги свари над степта. После те навлязоха в някаква безлистна гора. А стрелката на индикатора упорито ги зовеше напред, там, където стърчаха зъберите на високите планини.

После те остро свиха на север. Гората се отдръпна и те видяха голяма гладка поляна. На поляната, заемайки голяма част от нея, се разстилаше селище, опасно с висока ограда от обгорени дървета. Зад оградата бяха разположени леки конусообразни хижи, виеше се дим от огньовете. В центъра се издигаше висок чардак, приличен на пожарна кула от древно време, застлана най-отгоре с леки пръти. Очевидно оттам жителите на селището наблюдаваха за своите противници и животни, които бродят наоколо.

На кулата стояха няколко светлобронзови воители. Размахвайки копия, те крещяха нещо и показваха с ръце към небето, като подскачаха в безсилна ярост. В този миг, сякаш дочула техните викове, стрелката на индикатора се устреми нагоре.

Като по команда Икар, Ия и Нор погледнаха към кървавочервеното небе, обсипано с петна от сивочерни облаци. Право над себе си те видяха гигантски гуцер. Разпънал широко мощните си крила от черна блестяща кожа, той бавно набираще височина. В дългата му правоъгълна уста, осеяна с няколко реда огромни триъгълни зъби, гуцерът носеше плячка. Тя изглежда беше тежка за него: хищникът летеше бавно.

Стрелката на индикатора упорито показваше нагоре и озареният от страшна догадка Нор, който държеше прибора, първи полетя след гуцера. Ия и Икар, догонвайки се един-друг, се спуснаха след него.

Гуцерът носеше в устата си Ожегов.

Двигателите на Икар, Ия и Нор бяха много по-мощни от „двигателя“ на страшната птица. След няколко минути другарите кръжаха около гуцера, дирейки удобно място за нападение. Тяхното оръжие беше много страшно и те трябваше да действуват внимателно с

него. То можеше да направи това, което гущерът не бе успял да направи — да разруши скафандъра на Ожегов.

— Ще стрелям аз — извика Нор, като забеляза, че Икар хвана пистолета си. — Вие отвличайте вниманието на гущера.

Хищникът вече забеляза преследвачите си. Огромните изпъкнали жълти очи равнодушно погледнаха трите странни птици, кръжащи около него. Така се случваше винаги: намери ли плячка и веднага всякакъв дребосък се събираше кой знае от къде, надявайки се на остатъците.

Но тези птици се държаха някак си странно. Те се движеха пред самата му уста и гущерът започна да се сърди. Разтворил своите дълги извити нокти, той се приготви за всеки случай да защитава своята плячка.

Тънкият като игла лъч от светлина, излял от тръбичката, закрепена на дясното рамо на Нор, прекъсна полета на гущера. Като изпусна из устата си тялото на Ожегов, той полетя надолу.

Икар бързо се спусна към баща си и го подхвана във въздуха. Ия улови Андрей Дмитриевич от другата страна. Тогава малката група стремително се понесе към мястото, където стоеше корабът „Ар“.

Диваците, които със суеверен ужас наблюдаваха битката във въздуха, скочиха от наблюдателницата и като крещяха силно, побягнаха към своите хижи.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

КИСЛОРОДЪТ СЕ ОКАЗВА МАЛКО • „АР“ СЕ ГОТВИ ЗА ОТЛИТАНЕ • В ОПЕРАЦИОННАТА • КЪМ ИЗВЪНПЛАНЕТНАТА СТАНЦИЯ • РАЗКАЗЪТ НА ОЖЕГОВ • В ПОЛЕТ • КЛЕТВА • ДИПЛОМАТА НА ИКАР

Ожегов беше мъртъв. Той лежеше на снежнобялата операционна маса в болницата на „Ар“, восьмочленен, с издути вени на високото чело. Безкръвните му устни бяха здраво стиснати, тежка нечовешка мъка бе изкривила лицето му. Икар притисна буза към неговата студена ръка. Тялото на момчето потръпваше в ридания. Сирасколийците стояха наоколо в скръбно мълчание.

Ия установи, че смъртта е настъпила от задушаване. В този миг, когато гигантският гуцер хванал Ожегов, последните капки течен кислород в неговия балон са били на привършване.

Алюа въпросително погледна към Ия. Под неговия изпитателен поглед девойката остави настрана блестящата игла с топче накрая, която от време на време допираше до Андрей Дмитриевич, и съвсем тихо каза:

— Ще се опитам да направя нещо, но едва ли ще успея.

Като попарен от нейните думи, Икар се спусна към девойката.

— Спаси го, Ия, спаси го! — умолително закрещя той с внезапно пламнала надежда, гледайки я в очите. — Нима не може да се спаси?

— Кълна ти се, че ще направя всичко, което е по моите сили — каза тя. — Успокой се, Икар, и нека всички излязат. Аз трябва да остана сама.

Сирасколийците излязоха безшумно един след друг през отворения люк. Алюа подкрепяше отпадналия от мъка Икар.

„Ар“ се готвеше за отлитане. В съвета на експедицията бе прието решение да отнесат останките на „Малахит“ в извънпланетното космическо пристанище на Сирасколия, където учените и инженерите по чертежите на земните хора биха могли да го ремонтират, да му построят нов двигател и да го приготвят за връщане на Земята...

— Време е да започнем работа — каза Алюа, когато излязоха от операционната. — Трябва да се съедини „Звездичка“ с „Малахит“ и

корабът да се закрепил между централните и кърмовите кълба на „Ар“. С това да се земе главната аварийна група начело с Нор. Към групата се прикрепя и Икар.

— Но тогава аз трябва да напусна „Ар“! — възкликна Икар. — И няма да зная как върви операцията! Оставете ме тук, Алюа!

— Ти ще отидеш с аварийната група — строго каза Алюа. — Нашите хора не знаят съединителните устройства на степените на „Малахит“, а ти ги знаеш...

Икар разсеяно погледна към другарите си, търсейки поддръжка, но всички вече се бяха отправили към изходната камера за скафандрите. Тогава, като отметна с привичен жест косите си, той твърдо каза:

— Добре.

И олюлявайки се, тръгна след Нор.

Алюа със съжаление погледна към него. Момчето не знаеше, че началникът на кораба нарочно му поръча тая работа, та неизвестността на очакването да го измъчва по-малко и по-леко да преживее страшните часове, докато трае борбата със смъртта, повалила неговия баща.

Алюа се обърна и отиде в кабината, която бе съединена чрез телевизионни апарати с операционната зала на болницата.

Като се хвана здраво за облегалките на креслото и се наклони напред, Алюа впи поглед в екрана на телевизора. Той видя как, натискайки различни бутончета, Ия окръжи операционната маса с десетки прибори. Те се спущаха от тавана, натрупваха се около главата на Ожегов, святкащи с червените и сини очички на лампичките си, готови да влязат в борба за живота на човека. Послушни на мислите на Ия, предавани им чрез усилвател на биотоковете, те изследваха всяка клетка от тялото на Ожегов, сърцето, дробовете, мозъка... Ето те отвориха сърцето, изолираха го от кръвоносната система и пушнаха в него силна струя прясна кръв. Те продухаха неговите дробове и ги напълниха с живителен кислород. Те бомбардираха кората на главния мозък с омега лъчи, за да предизвикат към живот и дейност нервните клетки. Но стрелките на всички прибори продължаваха да стоят на нула.

Алюа видя върху екрана на телевизора как дребни капчици пот покриха челото на Ия. С меко допиране специални уреди изтриваха тая

пот, но Ия сякаш не забелязваше това. Устните ѝ беззвучно потрепваха, сякаш девойката решаваше в ума си някаква трудна задача.

Алюа никога по-рано не бе виждал този човек, прострян на операционната маса. Но в цялата вселена сега нямаше нищо скъпо, което той не би дал, за да може Ожегов да се събуди от своя страшен сън. Той го обичаше като син и даже повече, защото това беше човекът, за среща с когото той бе мечтал цял живот.

Алюа погледна хронометъра. Операцията продължаваше вече два и половина часа. Колко още ще може да издържи Ия?

И изведнъж стрелката на прибора, който контролиране сърдечната дейност на Ожегов, едва забележимо трепна. В тоя миг Алюа чу ликуващия вик на Ия: Ожегов беше спасен! Алюа престана да следи повече хода на операцията.

Икар заедно с Нор прикрепяше на „Малахит“ втория двигател, когато чу развълнувания глас на командира:

— Върни се на кораба, Икар! Твоят баща е спасен!

* * *

Развивайки скорост 272 хиляди километра в секунда, „Ар“ летеше към извънпланетната космическа станция на Сирасколия. Планетата Трит потъна в черната бездна на космоса и само нейната червена звезда още можеше да се наблюдава с помощта на мощните телескопи. Андрей Дмитриевич седеше в залата на мъдростта, държеше в ръце ръката на своя син Икар и с глух от възмущение глас разказваше на сирасколийците за своите приключения при диваците от племето нгхаро.

— След двудневен път ние пристигнахме в тяхното селище. Излезе, че диваците наблюдавали кацането на „Малахит“ и изпратили отряд, за да покани при тях „пратениците на небето“. Племето нгхаро враждува с пигмеите, в чиито владения бях попаднал аз.

Нгхаро са запознати с огъня и не живеят в пещери, а в хижи. Освен каменни оръдия те имат и други — от някакъв сребрист, много лек и здрав метал. Това племе на ловци се състои от изключително мъжествени и добри хора.

Моят скафандър, оръжието ми и прожекторът внушаваха в диваците суеверен ужас. Отведоха ме в селището и ме настаниха в най-голямата хижа. Когато се връщаха от лов, воините оставяха пред входа на колибата ми най-хубавите късове месо, хранителни корени и плодове.

Трите балона с кислород ми позволяваха да прекарам сред диваците повече от 16 денонощия, без да се връщам на кораба. За обратен път ми бяха необходими двадесет часа. Аз можех да се движа по планетата по-бързо от диваците, защото имаше голяма разлика между притегателната сила на Трит и притегателната сила на Земята.

Ожегов разказа как ходил на лов заедно с диваците, как им помагал да унищожават страшните хищници, с които е населена планетата. По време на кратките излизания той се убедил, че Трит е богата с желязо, въглища, нефт и други полезни изкопаеми. Ожегов мислел да започне тяхната разработка, като вземе от кораба заедно с воините на племето необходимите прибори, инструменти и двигатели и като установи връзка с другите племена на планетата.

— На дванадесетия ден, откакто напуснах „Малахит“ — говореше Ожегов, — аз тръгнах към планинския връх, богат с оня неизвестен, сребрист метал, който използваха диваците. Вождът на племето Втра ми каза, че особено много такъв метал имало на върха. Намирал се в открит пласт.

Добрах се с труд до една площадка, надвиснала над пропастта, но почувствах, че започвам да се задушavam. Кислородът във втория балон се свършваше. А до мястото, където беше металът, трябваше да се катеря още шестдесет метра. Тогава аз откачих от скафандъра третия балон, за да заменя с него празния, но изведнъж някакъв страшен удар изби балона от ръцете ми. Той блесна на слънцето и полетя в пропастта.

Губейки съзнание от недостиг на кислород, видях гигантския гуцер, който ме бе нападнал. Аз посегнах към пистолета си, но нов удар ме повали и аз полетях в пропастта. Тогава гуцерът ме хвана...

Андрей Дмитриевич побледня, като си спомни страшните минути върху голата каменна площадка, надвиснала над бездната. Икар силно стисна ръката му.

На кораба дните и часовете летяха неусетно. Всичкото време Андрей Дмитриевич прекарваше с Алюа. Недоволен от

биокибернетическия преводач, Ожегов започна да изучава езика на Сирасколия, препрочиташе стотици книги, които разказваха за тая чудна планета, разглеждаше карти и чертежи. Неговият киноапарат, зареден с микролента, непрекъснато работеше, за да запечата всичко, което още не бе известно на Земята: диктофоните бързаха да запишат всяка мисъл, всяко откритие, които Ожегов правеше на „Ар“.

Сирасколийците нямаха никакви тайни от него. Спасили го от ръцете на смъртта, те откриха пред него всички врати на звездолета, защото знаеха, че той ще занесе тези знания на Земята. „Малахит“, съединен с „Ар“ чрез херметически затворен канал, се пълнеше със снимки, книги, чертежи, описания на машини и прибори... А към сирасколийците течеше насрещен поток от знания, придобити от хората на Земята.

Току-що оправил се от болестта и изумлението, предизвикано от необикновената среща, Ожегов разпита Алюа за плановете на експедицията.

— Ние искаме да установим връзка с планетните системи от звездите на съзвездието Лебед — отвърна Алюа. — Ето вече повече от сто години ние улавяме неразбираеми сигнали, които идат от една от тези планети. Нашите учени още не могат да прочетат сигналите, но техният произход не оставя у нас никакво съмнение — това са радиосигнали, изпращани от разумни същества. Какво съдържат те — желание за установяване на връзка с други планети или вик за помощ? Това трябва да узнае нашата експедиция.

— А не може ли да измените маршрута си и двата наши кораба да отидат на Земята? — попита Ожегов. — Вие ще видите нашия свят и цялото негово своеобразие и величие, а ние ще ви посрещнем като най-скъпи гости.

Алюа се усмихна и отрицателно поклати глава.

— Аз мисля, че Съветът на експедицията засега (Алюа подчерта тази дума) ще отклони тази покана. Щастливият случай, който ни срещна в космоса, ни позволи да узнаем много за вашата слънчева система и вашата планета, за хората, които я населяват. По вашите разкази, книги и филми, картини и бележки, колекции и чертежи ние ще се запознаем с историята на Земята, с богатствата на нейните недра, с всички основни постижения на земните хора в науката и техниката. Запознавайки се с вас двамата, ние видяхме, че хората на

Земята са храбри и добри, честни и талантливи, че те умеят силно да любят и неуморно да се трудят. Тия години, които ще изгубим за пътешествие до Земята, няма да прибавят много към нашите знания за вас в сравнение с това, което ще научим, с това, което ще ни открият планетните светове на Лебед.

— Но аз съм уверен — продължи Алюа, — че веднъж срещнали се, ние никога няма да се загубим в просторите на вселената. Като поживеете на извънпланетната станция на Сирасколия, вие заедно с нашите учени ще решите въпроса за постоянна връзка между нашите планети. И ние винаги ще знаем, че някъде там в бездните на галактика има наши братя. Ние ще включваме в тая велика връзка все нови и нови планети от нашата и другите галактики и тя ще обедини в едно семейство цялата вселена. И тогава нашите кораби ще полетят на такива планети като Трит, останали в своето развитие с десетки хиляди години назад от нас. Ние ще запалим на тях мощните факли на знанието и ще помогнем на хората да избягнат ония ужаси на тъмата и невежеството, разрушителните войни и експлоатацията, които са преживели нашите народи...

Алюа говореше твърдо и уверено. В големите му изразителни очи гореше неукротим огън, на одухотвореното му лице изчезнаха дълбоките бръчки. Малко необикновените за земните хора черти на лицето му сега изглеждаха прекрасни.

Изминаха почти една и половина години, откакто „Ар“ и „Малахит“ напуснаха Трит и се устремиха към извънпланетната станция на Сирасколия. За Икар това беше време на напрегнато учение: както сунгерът попива водата, тъй и той попиваше в себе си знанията, които откриха пред него баща му, Ия, Алюа, Нор — всички членове на екипажа. Те горещо обикнаха крепкия юноша с изпитателен поглед в сините очи.

Икар израсна. Благодарение на ежедневните занятия в спортната зала мускулите му станаха твърди, а кварцовите лампи направиха кожата му смугла и блестяща.

В деня на петнадесегодишнината му по постановление на Съвета на експедицията Алюа връчи на момчето диплом за инженер-механик на главния двигател и сега заедно с всички членове на екипажа Икар управляваше кораба.

Ожегов беше зает с огромна научна работа. Вместо Икар негов помощник стана Ия. Заедно с нея той подготвяше материалите, които „Малахит“ след ремонта трябваше да отнесе на Земята, обработваха данните на астрономите от „Ар“ за тази съвършено неизучена на Земята област от галактиката.

Ия беше не само незаменима помощница, но и талантива учителка. От ден на ден двамата ги свързваше все по-крепка дружба.

Преминавайки три четвърти от пътя със субсветлинна скорост, „Ар“ започна да намалява бързината. Четири месеца по-късно в екраните на локатора на кораба затрептя малка звездичка. Това беше постоянният изкуствен спътник на Сирасколия — космическото пристанище на нейните звездни кораби.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

КАЦАНЕ • ПОСРЕЩАНЕ • РЕМОНТЪТ НА „МАЛАХИТ“ • „ДО ВТОРА СРЕЩА, ПРИЯТЕЛИ!“

Още когато корабът започна да намалява скоростта си, Алюа изпрати подробна радиограма до изкуствения спътник на Сирасколия за необикновената среща на екипажа с хора от Земята и за причината на връщането на „Ар“. Оттам радиограмата бе предадена на Сирасколия.

Цялата планета с ликуване се готвеше да посрещне скъпите гости. Конструкторите изучаваха чертежите на „Малахит“, предадени от Алюа. Много преди пристигането на „Ар“ товарните ракети започнаха да доставят на спътника-космодрум първите връзки и части за бъдещия двигател на „Малахит“.

Икар заедно с Нор носеше дежурството на централния пулт за управление на „Ар“, когато радиофоните съобщиха радостната вест — върху екраните на локатора се появиха първите ракети-посрещачи.

Като включи локатора за странично наблюдение, Икар с вълнение наблюдаваше огромните, прилични на сребристи риби ракети, които изглеждаше, че висят на известно разстояние от „Ар“ и в същото време не оставаха нито метър назад от него. И колкото повече приближаваха целта, толкова повече ракети покриваха зеленикавия екран на локатора, сякаш искаха да демонстрират величието, което бе достигнал народът на Сирасколия.

Двигателите за обратно действие бавно убиваха скоростта на звездолета. А когато, спътникът „С-14“ от светеща точка се превърна в гигантско, леко изтеглено колело, съединено вместо със спици със сложни метални конструкции, Алюа сам застана на централния пулт за управление.

Мощни радиопеленгатори уверено водеха „Ар“ към мястото за кацане. Като направи две широки извивки около спътника, той леко се плъзна по външната плоскост на „колелото“, пробяга по нея на своето скиобразно шаси и уверено влезе в покрития хангар.

Изминаха няколко мъчителни минути, преди сигналната лампичка да съобщи, че изходната кабина на кораба е съединена с вътрешните помещения на спътника-пристанище. Целият екипаж на „Ар“ се събра пред готовия да се отвори люк. Преди всички стояха Икар и Ожегов.

— Това не е нашата планета. Това е частица от нея, създадена от гения на нашия народ, и на вас, изминали чудовищно далечен път, ние предоставяме почетното право първи да стъпите на нея — каза Алюа с треперещ от вълнение глас.

Забръмча моторът, който вдига тежкия люк на „Ар“. Андрей Дмитриевич и Икар, хванати за ръце, стъпиха върху широката площадка на стълбата. Приветствените викове на стотици хора ги замаяха. С внезапно просълзили се очи двамата гледаха към потока от хора, чийто край се губеше някъде зад плавната извивка на помещението. Андрей Дмитриевич и Икар стояха пълни с гордост за своята Земя, която ги бе изпратила тук, а зад тях стояха Алюа, Ия, Нор — хората, които бяха направили толкова много, за да могат те да достигнат до изкуствения спътник на планетата.

Увлечени от ликуващата тълпа, Андрей Дмитриевич и Икар бавно вървяха напред по ярко осветения вътрешен коридор-колело на спътника. На завоя Андрей Дмитриевич се огледа: мощни електромагнитни кранове вече подхванаха корпуса на „Малахит“ и леко, като перушинка, носеха многотонната грамада към хангара, където звездолетът, щом получи двигател, трябваше отново да се роди, за да завърши величавия си полет.

* * *

Дните върху изкуствения спътник на Сирасколия се сляха за Ожегов и Икар в един непреривен поток. След кратък сън и лека закуска те напущаха своята каюта, за да се върнат в нея пак късно вечерта. Бързият лифт ги отнасяше в хангара, където се създаваше третата степен на „Малахит“ — неговият двигател.

Работеше се и денем, и нощем. С всеки час спътникът отлиташе все по-далече и по-далече по своята орбита, удължавайки и без това невероятно далечния път на Ожегов и Икар до Земята. Да чакат

неговото връщане към най-близката точка до нея не можеше, защото щяха да изминат повече от три земни години.

Почти целият екипаж на „Ар“ по време на ремонта на „Малахит“ отлетя в родината си. Андрей Дмитриевич и Икар горчиво съжеляваха, че не могат да отидат на Сирасколия — те бяха необходими тук. Инженерите строяха двигателя на „Малахит“ с нови прибори и приспособления и те трябваше да бъдат изучени преди отлитането на кораба.

Но мъката, че няма да видят планетата, бе смекчена от ежедневните специални предавания по телевизията от Сирасколия и от туй, че редом с Ожегов и Икар върху стапелите на хангара работеше и Ия. Тя не отлетя на своята планета и остана на спътника, без да слуша уговарянията на Алю и Нор.

С всеки ден „Малахит“ все повече и повече заприличваше на предишния красавец-звездолет. Наново боядисан в светлозелена защитна боя, той караше по-силно да бият сърцата на Ожегов и Икар. Той обещаваще скорошна среща със Земята.

Заедно с Андрей Дмитриевич Ия работеше на монтажа на апаратурите на двигателя — най-отговорната работа по възстановяването на „Малахит“. Тя с тъга мислеше, че скоро ще трябва да се раздели с тези удивителни светлокожи хора, към които се бе привързала през това време.

Често, напущайки работа, Ия отиваше в кораба, в каютата на Ожегов, и с вълнение разглеждаше снимката на неговата загинала жена. Оттам тя се отправяше в обсерваторията на спътника. Съсредоточена, замислена, тя седяше пред обектива на електронния телескоп и дълго гледаше там, където в леката атмосферна мъгла величаво плуваше в космоса планетата на двете звезди — Сирасколия. Често обективът се покриваше с гъста пелена — Ия беззвучно плачеше.

Андрей Дмитриевич и Икар забелязаха как рязко се промени Ия. И те също все по-често и по-често със съжаление мислеха за това, че трябва скоро да се разделят.

Веднъж, когато след работа се върнаха в своята каюта, Ожегов изпитателно изгледа Икар и каза:

— А какво ще стане, ако поканим Ия да отлети с нас на Земята?

— Тя ще откаже — с тъга отвърна Икар. — Не, тя, разбира се, ще откаже...

— А все пак аз ще поговоря с нея — замислено, сякаш припомняйки си нещо, каза Ожегов. — Може би...

Той рязко се извърна и излезе из каютата.

* * *

Икар с нетърпение чакаше завръщането на баща си. Той още не можеше да си обясни дългите разговори на Ожегов с Ия през време на полета, погледите, които те понякога си разменяха. Той не разбираше защо баща му все по-често се уединяваше в своята каюта на „Малахит“. Но момчето чувствуваше, че Ия завинаги е влязла в техния живот и където и да бъдат, те с тъга ще си спомнят за нея. Колко хубаво щеше да бъде, ако Ия се съгласи да отлети с тях!

... Рязкото блъскане на вратата накара Икар да се изправи. В каютата влязоха Андрей Дмитриевич и Ия и Икар чу ликуващия глас на баща си:

— Тя е съгласна, Икар! Тя е съгласна! Ние заедно ще отлетим на Земята!

Икар се хвърли към Ия и крепко-крепко я прегърна. А тя, развълнувана, щастлива, ласкаво го галеше по меките златисти коси, по тръпнещите рамена и тихо говореше:

— Ние ще бъдем добри другари, Икар! Нали? Ние ще бъдем добри другари. Аз ще помогна на Андрей Дмитриевич да установи връзка със Сирасколия... Аз трябва да бъда там, където е и той...

След два месеца ремонтът на „Малахит“ беше завършен. Екипажът на „Ар“ също се събра на спътника-космодрум: корабите трябваше да отлетят почти едновременно.

Решението на Ия да отиде на Земята заедно с Ожегов и Икар не бе осъдено в Сирасколия — всеки гражданин на Родината на човешкото щастие е свободен сам да решава своята съдба, стига неговото решение да не е във вреда на обществото. В отлитането на Ия сирасколийци виждаха полза — тя щеше да помогне на земните жители бързо да установят връзка с тяхната планета. Вместо Ия в състава на експедицията на „Ар“ беше включен нов лекар.

И ето настъпи минутата на прощаването. Крепки ръкостискания, другарски погледи, огромни букети цветя... Алюа, Нор и другите членове на експедицията се изкачват по стълбата на кораба. Електромагнитните кранове ги извеждат на стартовата площадка и корабът бавно се плъзга в космическата нощ като дълга блестяща мълния.

След него стартира „Малахит“. Известно време корабите, разделени на хиляди километри, летят по един курс. Върху екрана на локатора Ия, Ожегов и Икар виждат светещата черта на „Ар“. После Алюа изменя курса на своя звездолет и чертата изчезва. Андрей Дмитриевич включва двигателите, постепенно увеличава тяхната мощност и притихва пред централния пулт за управление. „Малахит“ лети към Земята.

ЕПИЛОГ

Те стояха и тримата на Червения площад в Москва — висок широкоплещест мъж с обветрено открито лице, смугла слабичка жена с отпусната синьо-черна коса и набит юноша със същото както у мъжа високо чело, със сведени над очите вежди, прилични на два узрели класа, и с леко закръглена брадичка. Те стояха на единственото върху земното кълбо място, недокоснато от времето, и се прислушваха в мекото биене на часовниците върху Спаската кула. Благодарното човечество като светиня пазеше тази кула и старите стени на Кремъл, сиво-синкавите ели, застинали в строго мълчание до тези стени, изгладения от вековете площад и изглеждащите като играчки наред с устремените в небето грамади от бетон, алуминий и стъкло гравирани куполи на църквата Василий Блажени. Човечеството ги пазеше, за да могат и след милиони години хората да идват и стоят с вълнение, както тия тримата, там, където бе започнал комунизмът.

Ранното майско утро позлати звездите на старинните кули. Стотици разноцветни огънчета пламнаха в прозорците на дворците, а тримата стояха здраво стиснали ръцете си и някакво още неизпитано щастие ги бе обхванало. Те летяха дотук през милиардите километри на космическата нощ, през безчислени изпитания, които лежаха на техния път — и те победиха, защото няма във вселената сила, която не би се покорила на силата на човека, въоръжен със знания и обич. Обич към своята земя, към всичко живо, което населява безкрайните светове на космоса. Те донесоха дотук своята обич и своята победа.

Лекият ветреца, напоен с аромата на далечните полета, подухваше в техните развълнувани лица, приглаждаше косите им. Обкръжаваше ги дълбока тишина: градът още спеше и никой не им пречеше с гръмките си слова, с веселия си смях, със звънките си песни — на тримата, които стояха на площада, беше нужна тишина.

Андрей Дмитриевич извади скритата в пазвата си, завързана на възел кърпичка и я развърза. И тримата склониха глави над бучката суха пръст, която той бе взел със себе си, отправяйки се в полет. В

минутите на самота и отчаяние, в минутите, когато изглеждаше, че ей сега ще настъпи краят, тази бучка пръст сгръвяше Андрей Дмитриевич, влизаше в него нови сили, както някога майката-земя вливала сили в своя син — легендарния Антей.

В сурово мълчание той целуна тая пръст и Ия и Икар също я целунаха и вятърът я подхвана и я разнесе, защото тя принадлежеше на всички хора, които живееха на планетата Земя.

Видяха ги в тоя ден на Площада на смелите, пред паметника на героите, загинали в черните глъбини на космоса. Гигантската сребриста ракета, устремена в небето, и многометровите бронзови фигури на хората потъваха в цветя. Тримата също поставиха в подножието ѝ цветя — ярките, прекрасни цветя от Сирасколия, и дълго стояха, склонили глави и припомняйки си другарите, отдали своя живот, за да открият на човечеството път към звездите.

После те излязоха далеко от града, на космодрума, където върху естакадата стоеше готовата за отлитане ракета „Стремителна“. Тя трябваше да отнесе Икар на постоянния изкуствен спътник на Земята „Пионер–8“. Той бе космическото пристанище за корабите, излитащи в космоса. От Съвета на Института за покоряване на космоса Икар бе назначен за началник на експедицията, която трябваше да изследва централните звезди на Млечния път. Експедицията щеше да лети 15 зависими години. На земята щяха да минат 40.000 години, когато тя се върне. Андрей Дмитриевич и Ия се прощаваха с Икар завинаги — те, трябваше да останат на Земята, за да установят постоянна връзка със Сирасколия.

... Той стоеше на стълбата пред готовия да се затвори люк — млад, развълнуван и големите му сини очи ласкаво гледаха към баща му и Ия. Скръбта на раздялата го задавяше, превиваше широките му рамене, но той знаеше, че така трябва, че човечеството не може да спре в своето движение напред. Андрей Дмитриевич и Ия му махаха с ръце. Любов и гордост светеха в техните очи.

Люкът се затвори, но в едно последно мигновение юношата чу малко глухия глас на баща си, усилен от микрофоните:

— Лети, Икар! Щастлив път, синко!

Публикувано във вестник „Септемврийче“, броеве 21-52/1960 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.